

De teksten van De Keure werden niet aangepast aan de moderne spelling. Wel werden er hier en daar wat veranderingen aangebracht bij duidelijke zet- en vervoegingsfouten.

© Chirojeugd-Vlaanderen vzw 1955 – 2004
Dit is een realisatie van documentatie@chiro.be.

Inrichting, stijl en ceremonieel van de beweging

De vernieuwing van de patronaatsmethode in CHIROJEUGD heeft de vormende waarde van de stijl als één der voornaamste bouwstenen van de jonge parochie, die de CHIRO wil zijn, vooropgesteld.

Stijl?

Hierover kan niets beters gezegd worden dan wat Zeereerwaarde Heer **Cleymans, de Levenswekker van CHIROJEUGD** schreef in het eerste nummer van het vernieuwde « **Katholiek Patronaat** » (passim uit "Kaders en Vormen" met de bewoordingen aan onze huidige terminologie aangepast. Het Kath. Patr. 1^e Jaarg. nr. 1. Oktober 1934):

« De vormen van Chirojeugd sluiten zich aan bij haar geest. Die geest is in de allereerste en allerstrengste hoofdzaak een geest van diep geloof, van durvend getuigenis en van verovering voor elke jongen!

Vormen ?

Hangt het leven van de jongen dan af van een kenteken, van een uniform? Geef de jongen de echte rakkersuniform, haar in de wind, sterke schoenen, sterke kousen, ravottersbroek en spelkledij... Laat de jongen zo in zijn groep de kerel zijn die niet wijkt voor vermoeienis en met open gelaat, waarop het teken van Kristus werd gezalfd, de strijd en het leven inkijkt. Wij willen een jeugd die met orde en tucht marcheren kan om met haar liederen en haar flinke stap, de straat te veroveren. Wij willen een jeugd die met vaardigheid zelf haar liederen en haar marsen begeleidt: met speelschaar... met trom en trompet. Wij willen een jeugd die 'n vaandel draagt, het vaandel van de jonge parochie waarop steeds hetzelfde Kristusteken prijkt. Banieren en pennoenen immers moeten niet veroordeeld worden om 360 dagen per jaar in een doos opgeborgen te zitten: ze moeten vergroeien met het leven van de groep en van de afdeling.... »

Stijl?

De ziel van 'n beweging straalt er uit. Het is de stilering van wat er leeft in ons jeugdtehuis. Houding, gebaren, kleuren, vormen, symbolen? Zij zijn de gestalte van 'n geloofsgeest van de kristen jongen.

Stijl?

Het is de tastbare mogelijkheid tot persoonlijke gave en edelmoedigheid, een gave aan het ideaal van de beweging dat het Kristelijk Levensideaal is. Het is 'n schrijn waarin hart en wil van de jongen gevat worden om te groeien naar Kristus toe, de Heer Wien al onze vormen zijn gewijd. Als de leider gelooft in de kracht van deze stijl en in de ontvankelijkheid van de jongen, dan gebeurt het mirakel der hernieuwing, zoals dit in honderden parochies reeds gebeurd is. Wij bouwen voort!

Dit boek, de KEURE VAN CHIROJEUGD, is een technisch handboek voor de leider. Het bevat al wat we nodig hebben aan uiterlijke dingen om van onze jeugdgroep een Chirogroep te maken. Dat wil zeggen: een organisatorisch lichaam met een sterke ziel, de **Chirogeest**.

Deze Chirogeest, ook al vergt hij een bijzondere aanpassing in zijn voorstelling naargelang de leeftijd van de jongen, is **één** voor gans de beweging.

Daarom moet de stijl die deze geest omkleedt en opwekt, **één zijn!**

DIT IS DE KRACHT VAN DEZE KEURE: ZE VERENIGT ALLE CHIROGROEPEN IN EENZELFDE STIJL DIE EENZELFDE FRISSE EN DIEPE GEEST VERUITWENDIGT.

De KEURE is dus geen magazijn van mogelijkheden waaruit men kan nemen en gebruiken wat men wil en van waaruit elke leider kan vertrekken om te komen tot een eigen groepsstijl! Zo worden de KEURE en de STIJL méér dan verminkt, zelfs gedood.

Elkeen heeft zich, om de éénheid en haar kracht, een stuk eigen visie en... eigen smaak te ontzeggen.

Zo, en niet anders, is deze KEURE gegroeid tot de gemeenschappelijke wil in alles één te zijn, omwille van de eigen Chirogeest die **één** is voor alle Vlaamse, Kristen jongen.

Wil niet alles tegelijk en honderd ten honderd verwezenlijken. Een groep is een « bezielde lichaam », en groeit dus voortdurend. Maar bouw, bouw steen na steen hardnekkig en geestdriftig aan elke etappe, aan elke stijlform

die wij hier in zijn ideale vorm uittekenen. De KEURE weze U een hulp niet alleen om de eenheid van alle Chirogroepen te bewerken, maar niet minder om in uw groep de Chirogeest op deze, konkrete, welbepaalde wijze te verwekken en aangrijpend-echt te maken.

Wij bouwen voort!

Tot strijd bereid !

De Landsbond van CHIROJEUGD
Verbond der Vlaamse Patronaten

Unrichting van de parochiale groep.

* 010 —

De parochiale groep staat onder de verantwoordelijkheid van de Pastoor der parochie, die gebeurlijk één der onderpastoors als **Bestuurder** van de Chirogroep aanstelt.

De Bestuurder wordt bijgestaan door de **Groepsleider**, de **Afdelingsleiders** en de **Schaarleiders** (hulpleiders). Samen vormen zij de LEIDERSKRING, de dagelijkse leiding van de groep.

* 011 — DE AFDELING.

De Chirogroep bestaat uit drie AFDELINGEN:

— DE BURCHTKNAPENAFDELING voor de jongens van 9 tot 11 ½ jaar.

— DE KNAPENAFDELING voor de jongens van 11 ½ jaar tot ongeveer 14 jaar.

— DE KERELSAFDELING voor jongens van ongeveer 14 jaar tot 17 jaar.

Hieraan kunnen zo nodig nog toegevoegd worden:

— een voorbereidende afdeling van jongens van 7 tot 9 jaar; de JONGKNAPENAFDELING;

— een aparte werking voor de oudere Kerels onder de naam van OUD-KERELS.

De Afdeling wordt geleid door de Afdelingsleider, geholpen door een of meerdere leiders, die dan samen de verantwoordelijkheid voor de Afdeling dragen. Er is geen onderscheid tussen de kentekens van de Afdelingsleider en die van de Schaarleiders.

* 012 — HET VENDEL.

Het Vendel is een organizatorische schakel van de afdeling, waardoor tevens een doorgedreven vendelwerking mogelijk wordt. In zover men kan spreken van « leiders » worden de vendels geleid door jongens van dezelfde leeftijd als de gewone vendeljongens:

De Vendelleider en de Voorman.

De Vendelleiders en de Voormannen en gebeurlijk de toekomstige Vendelleiders en Voormannen worden gevormd en geoefend voor hun taak langs de Kernwerking, die centraal geleid wordt vanuit de wekelijkse Kernronde.

* 013 — Aan de Groep kan een **GROEPSRAAD** worden toegevoegd. Invloedrijke personen, oud-leiders, afgevaardigden van de ouders kunnen daarin zetelen. Zij nemen geen deel aan de leiding van de groep doch zijn slechts een beschermend organisme.

Unrichting van de beweging.

* 020—

DE NATIONALE LEIDING: Deze bestaat uit de **Nationale Proost** en de **Nationale Leider**. Zij worden aangesteld door Zijne Eminentie de Kardinaal.

DE LANDBONDLEIDING: is belast met het dagelijks bestuur van de Beweging. Zij bestaat uit de Nationale Leiding; Sekretaris, Penningmeester, Propagandaleider en raadsleden.

LANDBONDRAAD: is het algemeen leidend organisme voor geheel de beweging. Hij wordt samengesteld uit de Landsbondleiding, de Diocesane Verbondsproosten en de Diocesane Verbondsleiders.

* **021 — DE VERBONDSLEIDING:** is de verantwoordelijke leiding voor de beweging in een Bisdom. Bestaat uit de **Diocesane Verbondsproost** en de **Verbondsleider**, aangesteld door de Bisschop. De Verbondsleiding wordt verder aangevuld door de Verbondssecretaris, penningmeester en raadsleden.

DE VERBONDSRAAD: omvat de Verbondsleiding, de Gewestproosten, de Gewestleiders uit gans het Verbond.

* **022 — DE GEWESTRAAD:** Elk Verbond is ingedeeld in gewesten. Elk gewest wordt geleid door een Gewestproost, Gewestleider en Gewestraadsleden. De leiding van een gewest wordt aangesteld door de Diocesane Verbondsleiding. In grotere gewesten, die ingedeeld zijn in **SEKTOREN**, kan de gewestraad gesplitst worden in Gewestleiding (Gewestproost, Gewestleider en raadsleden) en gewestraad (gewestleiding en sektorproosten en sektorleiders).

* **023 — SEKTORRAAD:** Grote gewesten worden ingedeeld in sectoren. De Leiding van de sektor — Sektorproost en Sektorleider — vormen dan samen en gebeurlijk aangevuld met enkele groepsleiders-raadsleden, de sektorraad.

* **024 — GROEPSLEIDERSKRING.** Daar waar de groepsleiders van eenzelfde sektor of van eenzelfde gewest regelmatig samenkomen spreken we van Groepsleiderskring.

* **025 —** De zin van de organisatie van de beweging, met zijn verschillende schakels, ligt in de dienst en de hulp aan de groepen zelf. De organisatie van Chirojeugd is niet deze van een beweging die overal « onderdelen » sticht. Het is de bundeling van de bestaande groepen. Deze organisatie wordt opgebouwd uit solidariteit en om samen sterk te staan tegenover de grote problemen die elk van de groepen afzonderlijk aanbelangen: leidersvorming, studie van de werking, dokumentatie- en materiaalvoorziening, vertegenwoordiging bij alle officiële instanties. Het is de uitdrukkelijke wens van de kerkelijke Overheid dat de parochiale groepen die de patronaatsmethode toepassen zich zouden aansluiten bij deze, door haar erkende en gemandateerde beweging.

* **026 — DE AANSLUITING.**

Om de bloei van een plaatselijke Chirogroep mogelijk te maken, staat de beweging voor een zware opgave van studie en leiding, van leidingsbladen en uitgaven, van een uitgebreide en voortdurende leidersvorming. Dit alles is slechts mogelijk met de geestdriftige medewerking van elke groep. De aansluiting bij CHIROJEUGD betekent dus het deelnemen aan een jeugdgemeenschap met samen verwezenlijkte voordelen en aanvaarde verplichtingen. Deze verplichtingen zijn de volgende:

1. Het groepsleven degelijk uit te bouwen, in de lijn der eigen methodes van CHIROJEUGD, en volgens de richtlijnen daartoe verstrekt.
2. In de uitbouw van alle uiterlijke vormen, zoals uniformen, kentekens, symbolen, en de stijl in het algemeen, zich te houden aan de eigen vormen van CHIROJEUGD, zoals deze zijn vastgelegd in de KEURE.
3. Zijn bijdrage te leveren in de materiële lasten die noodzakelijk zijn voor het leven van een grote nationale gemeenschap.

Hiertoe verbindt de groep zich:

- a. Tot een persoonlijke bijdrage van elk lid. Deze bijdrage is uiterst gering, en moet enkel worden gezien in het licht van haar opvoedende waarde.
- b. Tot de aankoop van uniformen, kentekens en ander eigen jeugdbewegingsmateriaal bij de verkoopcentrale van CHIROJEUGD. Om deze reden werden uniformen en kentekens gedeponereerd, en zijn ze ook wettelijk voorbehouden aan onze eigen verkoopdienst.

Als een vrije, maar zeer gewichtige bijdrage, neemt elke groep, in de mate van zijn mogelijkheden, actief deel aan de verspreiding van het bewegingsblad TROUW, en van de jaarlijkse KALENDER.

De aansluiting zelf bestaat uit het jaarlijks inzenden van een aansluitingsformulier waarbij de namen en adressen en bijkomende inlichtingen van het leiderskorps en de aantallen der leden in de verschillende afdelingen opgegeven worden. Ook wordt tegelijkertijd een kleine, jaarlijkse solidariteitsbijdrage gevraagd, die ten goede komt aan de Diocesane Verbonden en aan de Landsbond. Elk aangesloten lid ontvangt hierna een officiële lidkaart of een stamboekje. (Bij de stamboekjes wordt de jaarzegel der aansluiting bijgevoegd). De leiders ontvangen een leidersstamboek waarin eveneens de jaarzegel geplakt wordt. De Eerwaarde Heren Bestuurders ontvangen een Bestuurderskaart.

HET LEIDERSSTAMBOEK wordt steeds ingevuld en vervolledigd door de groepsleider. De eigenaar van het stamboek legt daarvoor zijn stamboek regelmatig voor aan de groepsleider, maar vult nooit zelf iets in. Dit om de waarde van het stamboek voor de eigenaar steeds te behouden. De stamboekjes van de jongens worden steeds ingevuld door de afdelingsleider. De jongen zelf vult nooit zelf iets in.

* **027** — De aansluiting van de groep bij de **LANDSBOND VAN CHIROJEUGD** is mogelijk in volgende omstandigheden:

- wanneer één priester, door de parochiale overheid daarvoor aangeduid, als Bestuurder, aansluit. De groep kan dus reeds aansluiten, ook wanneer er geen leiders op het aansluitingsformulier voorkomen.
- Anderzijds kan een aansluitingsformulier, waarbij enkel leiders vermeld staan, niet aanvaard worden als aansluiting van 'n groep, 'n Priester is steeds vereist.
- De aansluiting van Bestuurder en leider(s), zonder aansluiting van jongens, wordt slechts aanvaard wanneer het een nieuwe groep geldt die zich er toe verbindt met geheel de groep aan te sluiten zodra het nieuwe werkjaar aanvangt. (1 oktober van elk jaar).
- Nieuw bijgekomen jongens kunnen altijd aansluiten door het aanschaffen van lidkaarten en/of stamboekjes. Zij worden dan bijgevoegd op de aansluitingsformulieren van het lopende jaar.

* **028** — Zohaast een groep aangesloten is, ontvangt hij een stamnummer.

Het **STAMNUMMER** bestaat uit:

A. Een **Kenletter** voor het Diocesaan Verbond:

A en B: Verbond Mechelen (Antwerpen en Brabant).

O: Oost Vlaanderen.

W.: West Vlaanderen.

L.: Limburg.

B. Een **Kencijfer** waaraan het gewest herkend wordt:

- A.100: Gewest Antwerpen
- A.200: Gewest Mechelen
- A.300: Gewest Rupel
- A.400: Gewest Kempen
- A.500: Gewest Heist op de Berg
- B.100: Gewest Brussel
- B.200: Gewest Leuven
- B.300: Gewest Tienen
- O.100: Gewest Gent
- O.200: Gewest Zuid Oost Vl.
- O.300: Gewest Aalst
- O.400: Gewest Waasland
- O.500: Gewest Dendermonde
- W.100: Gewest Brugge
- W.200: Gewest Ieper
- W.300: Gewest Kortrijk
- W.400: Gewest Menen
- W.500: Gewest Oostende
- W.600: Gewest Roeselare
- W.700: Gewest Tielt
- W.800: Gewest Torhout
- W.900: Gewest Waregem
- L.100: Gewest St Truiden
- L.200: Gewest Tongeren
- L.300: Gewest Hasselt
- L.400: Gewest Maaskant
- L.500: Gewest Beringen

C. Een **volgnummer** voor elke aangesloten groep van elk gewest:

Bijvoorbeeld:

A. 163: Antwerpen St.-Laurentius-groep (Gewest Antwerpen)

A.514: Westerlo St. Jozef (Gewest Heist op de Berg)

O.402: Beveren St.-Martinus (Gewest Waasland)

L.311: Genk Don Bosco (Gewest Hasselt).

D. Een **volnummer** voor elke leider: Dit nummer wordt eveneens gegeven door het sekretariaat van het Hoofdkwartier en wordt vermeld in het Leidersstamboek. Bijvoorbeeld: B.107/4: Leider... uit de groep van Laken (Gewest Brussel).

E. Een **volnummer** per Chirojongen:

Dit wordt gegeven door de administratie van de groep zelf. Elke afdeling heeft zijn eigen honderdtal. Zo hebben de Burchtknapen van 100 tot 199. De Knapen van 200 tot 299. De Kerels van 300 tot 399. Dit cijfer komt na het stamnummer van de groep. Bijv.: B.118/211: is het stamnummer van een knaap van de groep van Jan Ruusbroec te Ruisbroek in het Gewest Brussel. Het Stamnummer is het bewijs van de aansluiting bij de Landsbond en geeft op vertoon van lidkaart of stamboekje het recht op de bijzondere aankooprijzen van bewegingsuitgaven.

Het stamnummer moet daarom bij bestellingen en briefwisseling van de groep vermeld worden.

Symbolen.

* 030 —

De symbolen die in de Chiro gebruikt worden vinden we overal terug. Zowel bij de uniformkentekens als bij de heem versiering, en in het jongensblad. In het jeugdbewegingsleven spelen de symbolen een grote rol. Zij leggen de verbinding tussen hogere en bezielende waarden en het gewone jongensleven. Zij weven een draad van idealisme en Chirogeest doorheen alle uiterlijke activiteiten en gewoonten.

De symbolen moeten op gans speciale wijze geëerbiedigd worden. Voorwerpen waarop de typische en de voorname symbolen voorkomen behoren met de nodige stijl omgeven, en met de vereiste eerbied benaderd te worden.

* 031 — De **bijzonderste symbolen** in de Chiro zijn:

— Het Christusmonogram, de **CHI-RO**. Het vormt niet enkel het uiterlijk kenteken van de beweging op uniformhemd en burgerkledij, maar is tevens het motief dat de banieren, de pennoenen en het belofteschild zin geeft.

— Het **Kruis**, symbool van het leiderschap in de Chiro, omdat dit het teken van ons geloof is.

— De **Vlaamse Leeuw**, teken van onze Vlaamse fierheid en volkse aard.

— Verder komen in elke afdeling nog verschillende symbolen voor die op bijzondere wijze sommige motieven veruitwendigen. Zo heeft de Burchtknapenafdeling aan het Zwaard, de Keten en de Zon de betekenis gegeven van de kranigheid, de kameraadschap en de blijheid. Terwijl het Pennoen, de Banier en het Afdelingsschild bij de Knapen deze zelfde motieven symbolizeren. Bij de Kerels en eveneens bij leiders heeft het Vuur (in allerhande gestileerde vormen) een grote betekenis.

* 032 — **GEBRUIK VAN DE SYMBOLEN.**

In de versiering van het heem, in het uitbeelden van bepaalde motieven of waarden, die regelmatig in de liturgische perioden een rol spelen, kunnen we zeer dikwijls een handig gebruik maken van verschillende symbolen. Hun grote kracht ligt in het feit dat jongens dikwijls ontvankelijker zijn voor datgene wat door een teken, dan dat wat door de gesproken taal gezegd of bedoeld wordt.

*040 —

De uniform is evenals de groet een uiterlijk teken van ons één-zijn, van onze verbondenheid. De uniform is echter nog meer. Het is een geloofsbelijdenis tegenover alle mensen die we ontmoeten en die in onze omgeving leven. Vooral wanneer we als gemeenschap in uniform optreden komt de zin van onze uniform zeer Sterk tot uiting.

We moeten voor onze uniform grote eerbied hebben. We mogen het alleen dragen wanneer het past en we moeten er voor zorgen dat het steeds verzorgd en juist gedragen wordt. Door onze uniform kunnen we de anderen aantrekken of afstoten. Vergeten we niet dat we door onze uniform een Ideaal vertegenwoordigen.

* 041 — **SAMENSTELLING VAN ONZE UNIFORM** en wijze van dragen:

Onze uniform bestaat uit:

- 1° een **roestbruin hemd** met borstzakken, schouderstukken en open kraag, gekonfektionneerd volgens vaststaand model dat officieel gedeponneerd werd.
Het wordt gedragen met opgerolde mouwen.
- 2° Een **goudgele das** — eveneens eigen model van de Chiro — vastgehouden door een gevlochten lederen ring. De ring wordt bevestigd juist boven de bovenste knoop van het uniformhemd.
- 3° Een **zwarte broek** in geribde velours, met opgenaaide achterzakken, zonder zijzakken. De lengte van de broek is bepaald op één handpalmbreedte boven de knieschijf.
- 4° Een **bruin-lederen** broeksriem met gesp waarop een eigen bewegingsinsigne voorkomt.
- 5° **Licht grijze sportkousen**. De lengte is een handpalmbreedte onder de knieschijf. Enkel bij speciale gelegenheden mogen de kousen opgerold worden: bij spel, op trektocht, bij sommige activiteiten op bivak, maar nooit tijdens formaties.
- 6° **Licht grijze sokken**, zelfde kleur als de kousen, die op 'n breedte van vier vingers worden geplouwd over de schoenen.
- 7° **Zwarte, hoge marsschoenen**.
- 8° De nodige **kentekens** op hun juiste plaats aangebracht.

* 42 — **DAARBIJ MAG NOG GEDRAGEN WORDEN:**

- 1° Een marine-blauw windvest of een zwart velouren vest als winteruitrusting. Buiten het burgerkenteken wordt hierop geen enkel kenteken gedragen.
- 2° Indien het weder het vereist mogen korte regenvesten gedragen worden
- 3° Een zwarte alpenmuts mag gedragen worden om gezondheidsredenen op trektochten of als het te hard regent.
- 4° Warme onderkleding (pullovers enz.) kunnen gedragen worden onder het uniformhemd, niet er boven.

Het is de leider die bepaalt bij welke gelegenheden de uitzonderlijke bovenkledij mag gedragen worden. **Men lette vooral op de eenvormigheid van geheel de groep op dit gebied.** Bij een mars draagt ofwel iedereen vest, regenvest ofwel niemand.

* 043 — In uniform wordt er nooit gerookt tenzij met uitdrukkelijke toestemming van de leider. Deze toelating kan door geen enkel leider gegeven worden in volgende gevallen;
— In uniform op straat, in eigen stad of dorp. Er is dus een verschil voor tochten en trektochten.
— Onder de formaties, de zangstonde, het spel, het onderricht, de vendelronde, de kernronde. Bij kerels kan men dus enkel toelating geven bij 'n tocht, trektocht of vrij heemspel.

Het spreekt vanzelf dat deze toelating **nooit** kan gegeven worden aan Knapen of Burchtknapen.

We moeten de jongens leren zich waardig en stijlvol te gedragen in uniform. Zij vertegenwoordigen de beweging, zij vertegenwoordigen een Ideaal. Men wijze op hun lichaamshouding op straat, in tram of trein.

We mogen niet dulden dat de jongens met ongekamde haren, vuile knieën, ongewassen handen en met kauwgom in de mond op straat komen. We dulden ook niet dat ze roepen, fluiten of tieren op straat.

* 044 — SPELKLEDIJ.

Een speciaal voor het spelen bestemde kledij zal vermijden dat de uniformen van de jongens gescheurd en besmeurd worden en niet meer geschikt voor een stijlvol en waardig optreden in marsen en formaties. **De spelkledij noemen we geen uniform.** Het is enkel een eenvormig spelhemd van dezelfde kleur voor heel de groep dat onder de uniform kan gedragen worden. Wanneer het spel aanvangt kan dan het uniformhemd uitgetrokken worden om in spelkledij te spelen.

Het wordt aan de groepen vrij gelaten een kenteken midden op de borst op het spelhemd aan te brengen, doch hiervoor mag noch het beloftekenteken, noch het afdelingsschild, noch het leidersschild gebruikt worden.

De spelkledij bestaat uit een **groen polo hemd, zwarte katoenen speelbroek en turnpantoffels.** Nochtans blijven de groepen vrij om een andere kleur van hemd of van broek te kiezen, op voorwaarde dat alle jongens van eenzelfde groep **hetzelfde** dragen als spelkledij.

* 050 —

Kentekens zijn geen sieraden, het zijn herkenningstekens. Aan het kenteken kan men zien tot welke afdeling een jongen behoort, of hij reeds ingelijfd is of zijn belofte reeds heeft afgelegd. Aan het kenteken kan men de rang, de afdeling van 'n leider herkennen. Buiten de hieronder vermelde kentekens worden er geen andere gedragen. Onze uniform is sober, ook met zijn kentekens.

* 051 — DE UNIFORMKENTEKENS VAN DE JONGENS.

De jongens dragen een **afdelingsschild** wanneer zij ingelijfd zijn in hun afdeling. Het afdelingsschild bestaat uit het afdelingssymbool van die afdeling in het wit op een gekleurd schild (groen voor de Burchtknappen, rood voor de Knapen, blauw voor de Kerels en de Oud-Kerels).

Wanneer de jongens hun belofte in hun afdeling hebben afgelegd dragen zij een belofteschild. Het belofteschild is een ruitvormig schild in zwart met goudgele CHIRO, waarin het gestileerd afdelingssymbool verweven is.

*052 — DE KENTEKENS VAN VENDELLEIDERS EN VOORMANNEN.

Vendelleiders dragen een **schouderlintje** in de kleur van hun afdeling op elk der beide schouderstukken van het uniformhemd.

Voormannen dragen eenzelfde **schouderlint** in de kleur van hun afdeling, doch enkel op het linkerschouderstuk.

* 053 — DE KENTEKENS VAN DE LEIDERS.

Alle leiders dragen hetzelfde **belofteschild**. Het is een ruitvormig schild, zoals dat van de jongens, met een goudgele CHIRO op zwart veld, zonder andere symbolen. Alle leiders dragen eveneens de **witte fluitkoord** met fluit.

Alle leiders dragen een **afdelingskenmerk** om aan te duiden in welke afdeling zij staan, of voor welke afdeling zij steeds verantwoordelijk gestaan hebben (voor het geval dat zij een functie buiten de afdelingen waarnemen). Dit afdelingskenmerk bestaat uit schouderlinten in de kleur van de afdeling met witte bies in het midden. Zij worden op elk der schouderstukken gedragen.

Het speciale **leidersschild** dat door elk leider op de linkermouw gedragen wordt verschilt volgens de graad van de leider:

- a. **Schaarleiders** en **afdelingsleiders** die geen hogere functie hebben, dragen een zwart schild met goudgeel leiderskruis.
- b. **Groepsleiders** die geen hogere functie hebben, dragen eenzelfde zwart schild met geel-zwart kruis.
- c. **Sektorleiders** die geen hogere functie hebben dragen een zwart schild met wit kruis.
- d. **Gewestleiders** die geen hogere functie hebben dragen een zwart schild met zwart-wit kruis.

- e. **Verbandsleidingen** (Verbandsleider, sekretaris, penningmeester) dragen een schild dat het wapenschild van hun provincie voorstelt.
- f. **De Landsbondleiding** (Landsbondleider, sekretaris, penningmeester en propagandaleider) dragen een zwart schild met gouden leeuw.

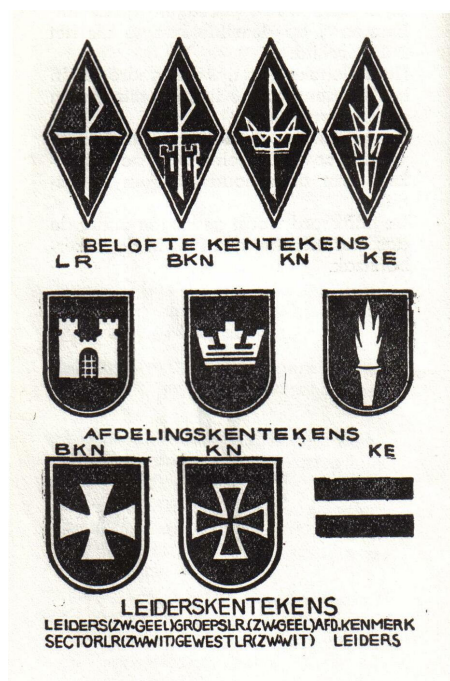
* 054 — WIJZE VAN DRAGEN.

Het schild op de mouw bij jongens en bij leiders wordt gedragen op de linkermouw, op dezelfde hoogte als het belofteschild.

Het Beloftekenteken wordt gedragen in het midden van de linkerborstzak van het uniformhemd.

De kentekens op de schouderstukken worden zover mogelijk naar de buitenkant van de schouderstukken bevestigd.

De fluitkoord wordt gedragen onder de das, het uiteinde met fluit in de linkerborstzak.

* 060 —

In de CHIRO is een eigen manier van groeten gebruikelijk. Deze eigen manier wil de uiting zijn van een bepaalde geest van kameraadschap. Zo is de Chirogroet een symbool van **eenheid**, een teken van onze **kameraadschap**.

*061 — WIJZE VAN GROETEN.

Om te groeten gaat de jongen in de houding staan, heft de rechteronderarm tegen de rechteropperarm en houdt de handpalm naar voren gekeerd, met gestrekte duim en vingers bijeen. Wanneer de jongen groet in het voorbijgaan dan neemt hij de kadans aan van de mars, houdt de linkerarm onbeweeglijk tegen het lichaam en groet met de rechterarm.

* 062 — WANNEER WORDT DE GROET GEBRUIKT.

- 1° Wanneer jongens en leiders elkaar ontmoeten of van elkaar weggaan.
- 2° Wanneer een jongen aankomt of vertrekt en zijn leider of zijn kameraden begroet.
- 3° Wanneer een vendelleider zijn vendel bij de leider meldt; wanneer een leider zijn afdeling bij de groepsleider meldt, wanneer 'n groepsleider zijn groep bij de hogere leiding meldt.
- 4° Wanneer jongen of leider het wachtwoord aankondigt in de formatie. In dit geval wordt enkel de banier gegroet.
- 5° Op het ogenblik dat de banier gehesen wordt tijdens een Vlaggegroet en wanneer ze neergelaten wordt tijdens een Avondvlaggegroet.
- 6° Om 'n priester te groeten, zo de jongen of de leider in uniform is.

* 063 — DE GROET WORDT NIET GEBRUIKT: tegenover Chiroleidsters, Chiromeisjes, en bekenden, die geen lid zijn van de beweging.

Burgerkenteken.

* 070 —

Door het dragen van een burgerkenteken worden we verplicht getuigenis af te leggen van wat we zijn, kristenen. Het kenteken op onze burgerkledij, in de week, op het werk of op school is daardoor een uiting van fierheid en kan in vele gevallen tevens heel wat durf vragen. Het burgerkenteken is dus niet in de eerste plaats een aanwijzing dat men lid is van een katolieke jeugdbeweging, doch dat men **kristen** is.

* 071 — Het burgerkenteken bestaat uit een zeer eenvoudig **Kristusmonogram in wit metaal uitgewerkt.**

Het wordt gedragen op de linkervestomslag van de burgerkledij en ook op de omslag van het uniformvest. Het dragen van dit kenteken is **verplichtend** voor alle jongens en voor alle leiders van de beweging.

We moeten ervoor ijveren dat de jongens en de leiders die vakschool lopen of diegenen die gaan werken ook dit kenteken zouden dragen op hun werkkledij.

Banieren.

* 080 —

Een banier is het symbool van de Heer onder Wiens bevel de strijd wordt gevochten. Zo dragen wij onze Chirobanieren niet voor de parade, maar omdat zij onze strijd en ons levensideaal symbolizeren. Elke banier is getekend met een monogram, **de naam van Kristus**. En elke banier is samengesteld uit jonge, frisse kleuren. Daardoor wekken zij ons op tot geestdriftig idealisme. Om deze hoge betekenis eisen we van onze jongens en van onze leiders volstrekte **eerbied** voor onze banieren. Daarom worden ze **n o o i t** gebruikt in het spel. Daarom verlenen we hen altijd de **ereplaats** in de formatie en in het heem, op de kampplaats en op een feestavond.

* 081 — ONZE BANIEREN ZIJN:

— **Afdelingsbanieren:**

Voor de Burchtknapen: groen veld met witte CHIRO.

Voor de Knapen: rood veld met witte CHIRO.

Voor de Kerels: blauw veld met witte CHIRO.

De afmetingen van de afdelingsbanieren zijn: 1,20 m op 1,20 m. Op de band, bovenaan elke banier prijkt de officiële naam van de Chirogroep: de naam van de patroonheilige en de gemeente.

— **De groepsbanier:** geel veld met zwarte CHIRO.

Afmetingen: 1,40 op 1,40 m.

Op de band eveneens de naam van de Chirogroep.

— **De Gewestbanieren:** wit veld met zwarte CHIRO.

Afmetingen: 1,60 m op 1,60 m.

Op de band wordt de naam van het gewest aangebracht. Bv. GEWEST KEMPEN.

— **De Verbondsbanieren:** wit veld met rode CHIRO.

Afmetingen: 1,80 m op 1,80 m.

Op de band staat de naam van het Verbond. Bv. « VERBOND OOST-VLAANDEREN ».

— **De Landsbondbanier:** geel veld met zwarte CHIRO.

Afmetingen: 2 m op 2 m.

Op de band staat « LANDSBOND VAN CHIROJEUGD ».

Onze banieren worden gedragen aan een stok in grein.

Voor de afdelingsbanieren is de lengte van de stok bepaald op 2,50 m. Voor de groepsbanieren: 2,75 m. De

Verbondsbanieren worden gedragen aan een stok van 3,25 m. De Landsbondvlag aan een stok van 3,25 m.

Elke **banierstok** is voorzien van een speciaal daarvoor ontworpen **banierspits**. Deze banierspits is eenvormig voor de afdelingsbanieren, de groepsbanieren en de gewestbanieren.

De banierspitsen van de Verbondsbanieren bestaan uit een metalen Verbondsschild.

De banierspits van de Landsbondbanier is een gestileerde metalen CHIRO waarin het Landsbondschild verwerkt is.

* 082 — DE VAANDRIGS.

De afdelingsbanieren worden steeds gedragen door een vaandrig, gekozen uit de jongens van de afdeling zelf. Bij sommige gelegenheden kan de afdelingsbanier ook gedragen worden door leiders van diezelfde afdeling (bijvoorbeeld op Nationale Leidersdagen enz.).

De groepsbanier wordt **nooit** gedragen door een jongen, doch door een van de leiders, die aangesteld wordt tot **groepsvaandrig**.

De Gewestbanier wordt gedragen door een daarvoor bij elke gelegenheid aangeduide leider uit het gewest. De **vaandrig van de gewestbanier** moet een aangesteld leider zijn. Hetzelfde geldt voor de Verbondsbanieren.

De Landsbondbanier wordt steeds gedragen door een **kaderleider**, 'n gewestleider, 'n leider uit de Landsbondploeg of uit de Diocesane Verbondsleidingen.

* 083 — DE BANIERWACHT.

De afdelingsbanieren worden zonder banierwacht gedragen.

De groepsbanier wordt begeleid door een banierwacht, bestaande uit **twee jongens of leiders van de groep**. Zij gaan dan links en rechts naast de vaandrig van de groep.

De Gewestbanier wordt begeleid door een banierwacht bestaande uit **twee leiders**.

De Verbondsbanier en de Landsbondbanier worden eveneens begeleid door een banierwacht bestaande uit **twee leiders** (links en rechts van de vaandrig).

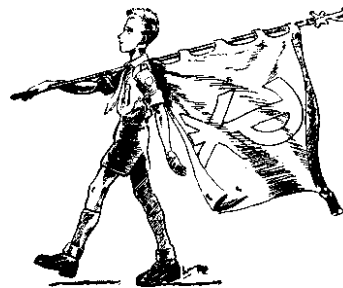
Wanneer 'n groepsbanier aantreedt op een grote formatie, waar 'n gewest-, Verbonds- of de Landsbondbanier zal gehesen worden, dan treedt ze aan **zonder** banierwacht. Dit is ook zo voor alle banieren die aantreden op een formatie waar een banier van hogere rang zal gehesen worden.

* 084 — WIJZE VAN DRAGEN.

Afdelings- en Groepsbanieren.

Onder de formatie.

- Bij het bevel « geeft acht » wordt de banier vastgehouden met de rechterhand, recht op de grond in dezelfde richting en op een tiental centimeter van de rechtervoet. De rechterarm is geplooid. De banierstok rust niet tegen het lichaam.
- Bij het bevel « ter plaatse rust » of « rust ter plaats » wordt de arm schuin zijwaarts gestrekt, terwijl de vaandrig zelf de bevolen houding aanneemt.
- Bij het bevel « groeten - groet » strekt de vaandrig de arm recht voorwaarts. Bij het bevel « fiks » komt men terug in « geef acht »-houding staan.

Onder de mars.

- Bij het bevel « banieren-op » grijpt de vaandrig met de linkerhand de banierstok een 20-tal centimeter onder de rechterhand en legt de stok op de rechterschouder juist onder de plaats waar de banier zelf aan de stok bevestigd is. Hij strekt de rechterarm en brengt de linkerarm terug aan de zijde. De banierstok wordt bijna horizontaal gedragen, doch zo dat de neerhangende banier de grond niet raakt. Op deze wijze is geheel de banier zichtbaar. Enkel bij rouwstoeten wordt de banier over de stok gedrapeerd en zo vastgehecht met een lang zwart lint.
- Bij het bevel « afdeling-halt » blijft de vaandrig staan; doch houdt de banier op zijn schouder. Bij het bevel « banieren af » brengt hij weer de linkerhand op de banierstok, grijpt met zijn rechterhand de banierstok juist onder de plaats waar de banier eraan bevestigd is en zet de stok weer op de grond, een tiental centimeter van zijn rechervoet. Tijdens de mars wordt er niet gegroet met de banieren. Bij het bevel « groeten - groet » verandert er dus niets aan de houding van de banieren.

* 085 — Gewest-, Verbonds- en Landsbondbanier.

Onder de formatie, wanneer zij zelf niet gehesen worden: zoals voor de afdelings- en groepsbanieren.

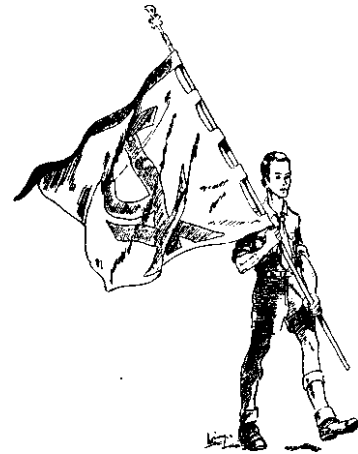
Onder de mars.

- Bij het bevel « banieren - op » grijpt de vaandrig met de linkerhand de banierstok ongeveer een halve meter onder de rechterhand en brengt de stok schuins-vertikaal voor zich: de linkerarm gestrekt, terwijl de

- rechterhand de banier tegen de rechterschouder brengt. (De rechterhand drukt de banierstok tegen de rechterschouder).
- Bij het bevel « afdeling - halt » blijft de vaandrig staan, doch houdt de banier zoals tijdens de mars. Bij het bevel « banieren - af » brengt hij met de linkerhand de stok terug in verticale richting, terwijl de rechterhand de banierstok laat zakken tot op de grond, een tiental centimeter van zijn rechtervoet.
  - Tijdens de mars wordt er evenmin met deze banieren gegroet.

* 086 — BIVAKBANIEREN.

Speciaal ontworpen en versterkte banieren worden gebruikt bij het bivak. Zij moeten hele dagen, in regen en wind soms, aan de bivakvlaggemast hangen. Deze banieren zijn uiteraard zelf gewoonlijk zwart-gele banieren, dus « **groepsbanieren** ».

De afmetingen kunnen voor deze speciale banieren wel wat afwijken van deze der gewone groepsbanieren. Wat de bivakbanieren betreft (speciale of gewone) dient er uitdrukkelijk op gewezen te worden dat zij met de nodige eerbied moeten omgeven worden, vooral wanneer zij neergelaten zijn en er soms gevaar bestaat dat men, na de Avondvlaggegroet, helemaal vergeet dat er nog een banier op het bivak aanwezig is!

Een jongen, of een vendel van dienst kan er mede belast worden de banier, nadat ze neergelaten werd en nadat de Avondvlaggegroet afgelopen is, weg te nemen en zorgvuldig op te bergen. Daartoe is het nodig dat de banier opgepluimd wordt en ergens op een vaste plaats wordt gelegd. Indien er een kapel is op de bivakplaats, dan wordt de opgepluimde bivakbanier gelegd op het altaar of op een tafeltje nabij het altaar. Daar zal de jongen of het vendel van dienst de banier 's morgens weer terugvinden om ze, vóór de Vlaggegroet, aan de baniermast te gaan bevestigen. Wanneer de banier nat is geworden van de regen, dient zij eerst opgehangen te worden om te drogen. Dit mag niet gebeuren op de zelfde plaats waar de jongens rondlopen om te vermijden dat zij er zouden mee spelen.

* 087 — VENDELVLAGGEN.

Alhoewel we in dit boek geen « aktiviteit » van onze werking bespreken, is het toch wenselijk in het kort aan te geven welke de plaats is van de Vendelvlaggen en het vendelen in onze beweging en in het geheel van de stijlvormen.

Vendelvlaggen zijn geen gewone siervlaggen, zoals een groep, een gewest, een verbond, of de Landsbond er zich kunnen aanschaffen om bepaalde verwezenlijkingen feestelijk te maken. Vendelvlaggen zijn speciaal ontworpen siervlaggen die dienen gebruikt te worden voor het stijlvolle **spel van het vendelen**.

De zin van het vendelen is: **eer bewijzen aan een persoon of aan een groep personen**.

In de CHIRO vendelen we dus om eer te bewijzen aan Diegene of datgene wat door de vendelvlag zelf gesymboliseerd wordt.

Slechts de volgende Vendelvlaggen worden in de Chiro dus gebruikt:

- De **Chirobanier**: een vendelvlag met gestileerde Chiro in willekeurige kleuren en kleurschakeringen.
- De **Vlaamse Leeuw**: een zwarte leeuw op geel veld, het symbool van het land en het volk waartoe we behoren.
- **Symbolen of wapenschilden die één van beide vorige symbolen omschrijven of bedoelen**. Bijvoorbeeld: een witte fakkel op blauwe grond (kerelsteken) of een witte kroon op rode grond (knapenteken) of het schild van ons Verbond of het wapenschild van onze gemeente of stad.

Het vendelen is geen gewone aktiviteit.

Er wordt niet te pas en te onpas gevendeld. Het vendelen moet zijn **plechtig karakter**, zijn waardigheid en feestelijkheid bewaren.

Hoe de vendelvlaggen gemaakt zijn en aan welke afmetingen zij moeten beantwoorden wordt in afzonderlijke uitgaven besproken.

* 088 — WANNEER WORDT ER GEVENDELD.

Slechts bij grote plechtigheden in de parochie, in het gewest, bij 'n Meivaart, 'n Chiromale, 'n Landdag en voorzeker ook bij een Vlaggefeest.

Wanneer er **tijdens de formatie** dient gevendeld te worden dan zal dit gebeuren tussen de aankondiging van het wachtwoord en de wachtwoorduitleg zelf. In de slotformatie zal bij voorkeur gevendeld worden helemaal op het einde, juist voor het neerlaten der banier en de zegen.

Wanneer **in de mars** 'n vendelier mede opstapt, dan wordt er enkel gevendeld wanneer de muziekkapel een mars speelt. Is er geen muziekkapel, dan wordt er enkel gevendeld wanneer de jongens niet zingen. Tijdens de zang wordt er **nooit** gevendeld.

De plaats van de vendelvlag tijdens de formatie en onder de mars wordt aangegeven onder nr. 180 (**De Openingsformatie**) en onder nr. 141 (**De Marsorde**).

Pennoenen.

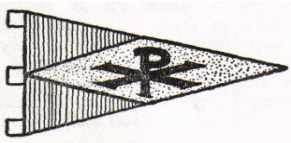
* 090 —

Elk vendel in de CHIRO bezit een pennoen. Het is een symbool van de vendelkameraadschap rondom de afdelingsbanier. Een teken van de gemeenschappelijke inzet voor de afdeling.

* 091 — ONZE PENNOENEN ZIJN:

driehoekige wimpels door drie lussen aan de pennoenstok bevestigd. Het pennoen bestaat uit een veld in twee kleuren, waarvan het ene veld een ruit voorstelt. In de kleur die de ruit vormt staat een CHIRO-teken in een andere kleur.

Onze pennoenen zijn eenvormig voor alle vendels in alle afdelingen, maar ze hebben een willekeurige kleurencombinatie die het geheel van de pennoenen van één afdeling of één groep een feestelijk uitzicht geeft.

Aan de vorm en de vlaktekening van onze pennoenen moet strikt gehouden worden.

Het pennoen is bevestigd aan een pennoenstok van 2,20 meter lang. De stok loopt uit op een punt van 15 centimeter. Het pennoen wordt aan de stok bevestigd op 1 cm onder het begin van de punt.

* 092 — WIJZE VAN DRAGEN.

De pennoenen worden gedragen door de **voorman** van het vendel.

Onder de formatie:

- Bij het bevel « geeft acht » wordt het pennoen vastgehouden met de rechterhand, recht op de grond. De pennoenstok staat 10 cm van de rechervoetpunt. De rechterarm is geplooid. De pennoenstok rust niet tegen het lichaam.
- Bij het bevel « ter plaatse-rust » wordt de rechterarm schuin-zijwaarts gestrekt. De stok verandert niet van plaats op de grond. De linkerhand wordt gewoon op de rug gehouden.
- Bij het bevel « groeten-groet » blijft het pennoen onbeweeglijk, terwijl de drager onbeweeglijk in « geeft acht »-houding blijft staan.
- Bij het bevel « rust ter plaatse » blijft de houding dezelfde als bij « ter plaatse rust ».

Onder de mars.

- Bij het bevel « banieren op » (dit is dan tevens voor de pennoenen bedoeld) grijpt de pennoendrager het pennoen zo laag mogelijk (zonder zich te bukken) met de linkerhand en heft het pennoen op, zodanig dat het

- einde van de stok ongeveer komt op de hoogte van de kousenomslag. De linkerarm komt weer op zijn gewone plaats. De pennoenstok rust lichtjes tegen de rechterschouder, doch wordt recht omhoog gehouden en gelijnd met de andere pennoenen van het gelid.
- Bij het bevel « afdeling-halt » blijft de pennoendrager staan, doch houdt het pennoen zoals tijdens de mars. Bij het gevel « banieren af », dat dan tevens voor de pennoenen bestemd is, laat de pennoendrager het pennoen met een ruk zakken tot op de grond. Hij houdt het pennoen dan weer zoals bij de formatie in « geef acht »-houding. Tijdens de mars wordt er met de pennoenen nooit gegroet. Bij het bevel « groeten groet » verandert er dus niets aan de houding van pennoen en pennoendrager.
  - **Er moet bijzondere aandacht gegeven worden op de stijl waarmede de pennoenen moeten behandeld worden:** er wordt nooit met pennoenen gespeeld tijdens rustpauzes of na de formaties. De plaats van het pennoen is in elk heem bepaald zodat de pennoendrager onmiddellijk na de formatie of na de mars weet waar hij het pennoen moet plaatsen. Het is vanzelfsprekend dat pennoenen nooit worden misbruikt voor allerlei vlagge- of wimpelspelen! **Het pennoen is een symbool.**

* 093 — Voor de plaats van de pennoenen onder de mars, zie de richtlijnen die daarvoor gegeven worden onder « **De Marsorde** », nr. 141.

De plaats van de pennoenen onder de formaties: zie onder « **De Openingsformatie** », nr. 180.

Fluitsignalen.

* 100 —

De fluitsignalen zijn noodzakelijke **ordetekens** die gebruikt worden bij de opeenvolging van de activiteiten of bij de uitvoering van activiteiten.

- : stilte.
- . — : aantreden (voor heel de groep).
- . — . / . — : aantreden voor de Burchtknappen.
- . — / . — : aantreden voor de Knapen.
- — . / . — : aantreden voor de Kerels.

De drie laatste signalen worden alleen gebruikt wanneer de afdelingen samen zijn en er een onderscheid dient gemaakt en er per afdeling moet aangetreden worden. In het gewone afdelingsleven wordt voor elke afdeling het gewone aantreedsein gebruikt.

- . . . . begin spel. Dit signaal heet « **Startsignaal** ». Het zijn herhaalde korte fluitstoten.
- — — einde spel: Dit signaal heet « **Signaal Sukses** ». Het zijn herhaalde lange fluitstoten.

Ordekreten.

* 110 —

De Ordekreten helpen de formaties afwerken. Zij wekken de actieve deelname van elke jongen op bij de aanvang en het einde van elke activiteit. De ordekreten bestaan uit twee gedeelten. Het eerste gedeelte wordt

door de leider of vendelleider geroepen. Het tweede gedeelte wordt kort en krachtig geroepen door allen samen. De groep, elke afdeling en elk vendel hebben een eigen ordekreet. Voor bepaalde plechtigheden wordt een speciale ordekreet voor geheel de groep voorbehouden.

* 111 — VENDELKRETEN.

Bij het aantreden voor een formatie, waarin de afdeling per vendel dient aan te treden, wacht de vendelleider tot alle vendeljongens van zijn vendel aangetreden zijn. Hij roept dan de naam van zijn vendel; al de vendeljongens antwoorden dan met de vendelkrete en nemen terzelfdertijd de houding aan. De vendelleider beveelt daarna, zo nodig « ter plaatse rust » en « rust ter plaats ». De vendelkreten zijn:

* 112 — Burchtknapen:

Klaroeners - hier!
Torenwachters - hier!
Schildknapen - hier!
Edelknapen - hier!
Keurprinsen - hier!
Herauten - hier!
Hofknapen - hier!
Valkeniers - hier!

* 113 — Knapen:

Adelwacht - trouw!
Koningswacht - trouw!
Vaandelwacht - trouw!
Zwaardwacht - trouw!
Troonwacht - trouw!
Hofwacht - trouw!

* 114 — Kerels:

Blauwvoetvendel - trouw!
Stormvendel - trouw!
Saeftingevendel - trouw!
Sneysensvendel - trouw!
Vikingervendel - trouw!
Koningsvendel - trouw!

* 115 — AFDELINGSKRETEN.

Bij het aantreden voor een formatie met geheel de afdeling of de groep worden eerst de vendelkreten en daarna de afdelingskrete uitgevoerd. De afdelingsleider roept het eerste gedeelte van de afdelingskrete en alle jongens nemen de houding aan terwijl ze het tweede gedeelte van de krete roepen.

* 116 — De Afdelingskreten zijn:

Burchtknapenafdeling: Jong en... Blij!
Knapenafdeling: Fier en... Trouw!
Kerelsafdeling: Kerels... Trouw!

* 117 — DE GROEPSKREET.

Bij gewone gelegenheden: **Tot Strijd... Bereid!**
Bij plechtigheden: **Aan Kristus Koning... Trouw!**

* 120 —

Aantreden is een noodzakelijke vorm om een geest van tucht aan te kweken in een jeugdgemeenschap. Het aantreden op zichzelf geeft aan hetgeen daarna volgt een kranig begin, zij het nu een mars of een andere activiteit.

ALGEMENE OPMERKINGEN.

Waar er enkele technische termen in de volgende bladzijden voorkomen, is het hier de plaats om ze vooraf te verklaren.

- Een **gelid**: is een rij jongens die schouder aan schouder naast elkaar staat aangetreden. Een gelid bestaat uit een onbepaald aantal jongens.
- Een **rot**: is een rij jongens die achter elkaar gaan.
- **Front en front maken** betekent dat het aangezicht gericht is naar de bevelende leider.
- **Het Bevel**:
  - de leider die een bevel geeft staat steeds in houding.
  - een gesproken bevel bestaat uit drie delen:
    - een verwittigingsbevel;
    - een rustpoos van drie seconden;
    - een uitvoeringsbevel of meerdere uitvoeringsbevelen door een rustpoos afgescheiden.Bv.: «geeft...» - (rustpoos) - «acht», of: «breekt 't ge...» (rustpoos) - «... lid» (rustpoos), «mars».Het verwittigingsbevel wordt lang gerokken. Het uitvoeringsbevel wordt kort afgebeten.
- **Opmerking**: Er dient een onderscheid gemaakt te worden voor het aantreden in marsorde. Het aantreden in formatie geschiedt om de formatie zelf. Het aantreden in marsorde is geen formatie, maar een onderdeel van de mars.

* 121 — HET AANTREDEN IN FORMATIE.

Er wordt aangetreden in formatie:

- bij opening en sluiting van de bijeenkomsten.
- soms bij het inzetten van een nieuwe activiteit.
- bij het inzetten van een spel (hierover meer onder nr. 250).

Het aantreden in formatie gebeurt:

- altijd in looppas.
- in absolute stilte.
- in « ter plaatse rust ».
- steeds per vendel.

Elke formatie is:

- zo kort mogelijk, anders kan men geen strenge tucht eisen.
- eveneens in volledige stilte, behoudens tijdens het bevel « rust ter plaats ».

In de formatie:

- heeft elke jongen en elk vendel zijn vaste plaats.
- In het vendel treedt de vendelleider altijd uiterst rechts aan, daarnaast jongens volgens grootte. (In de formatie "één rot" en "estafette" treedt de vendelleider van voor aan, daarachter de voorman, vervolgens alle vendeljongens volgens grootte.)

Uitvoering van het aantreden in formatie:

De leider geeft het fluitsignaal « aantreden ».

Hij neemt de houding aan die overeenstemt met de gewenste formatie (zie verder « De Formaties » onder nr. 190). De jongens treden aan in looppas.

De vendelleider roept het eerste gedeelte van de ordecreet nadat elke vendeljongen van zijn vendel aangetreden is.

Heel het vendel antwoordt.

De afdeling doet de ordekreteet wanneer alle vendels van de afdeling klaar staan.

De groepskreteet wordt geroepen wanneer de afdelingen klaar staan.

* 122 — HET AANTREDEN IN MARSORDE.

Er wordt aangetreden in marsorde wanneer een marskolonne dient gevormd en een mars dient ingezet te worden.

Het aantreden in marsorde gebeurt:

— altijd in looppas.

— in absolute stilte.

— in « ter plaatse rust ».

— volgens grootte (dus niet per vendel).

In de marsorde heeft elke jongen dus ook zijn vaste plaats.

Bij het aantreden in marsorde wordt er geen vendelkreteet geroepen, vermits de jongens volgens grootte en niet per vendel aantreden.

Zoals verder aangegeven onder nr. 140 zijn er twee soorten marsorden: **de marsorde per vier** (gelederen van vier man vormend) en **de marsorde per drie** (gelederen van drie man vormend). Het aantreden in marsorde gebeurt enkel wanneer een mars moet voorbereid worden.

Bij het aantreden in **groepsmarsorde** (zie verder onder nr. 141) treden banieren, muziekkapel en pennoenen eveneens aan op twee gelederen, links van het gewone gelid, zodat zij eveneens klaar zijn om bij bevel naar rechts te draaien en een marskolonne te vormen.

Het is wenselijk dat hierin ook banierdragers, muziekkapelleden en pennoendragers hun juiste, vooraf bepaalde, vaste plaats hebben gekregen.

Formaties.

* 130 —

De formaties vormen een techniek van zelftucht, waardoor de jongens uit eigen inspanning vlug en verzorgd de nodige orde tot stand brengen, en wel zo dat een bepaalde activiteit door een aangepaste formatie ingeleid wordt. De formaties hebben slechts zin, wanneer zij beantwoorden aan de vorm en de aard van de daaropvolgende activiteit.

Het aangeven van de formaties gebeurt door bepaalde houdingen of bewegingen, die de leider die de formatie aangeeft verricht. Wanneer echter een afdeling aantreedt en wanneer de jongens kunnen horen wat de leider zegt (zonder te moeten roepen) dan kunnen deze tekens weggelaten worden en dan geeft de leider de formatie aan door te zeggen welke formatie ze moeten vormen.

* 131 — VIERKANTFORMATIE

Aangeven van de vierkantformatie:

De leider plaatst de handen op de heupen.

Uitvoering bij vierkantformatie per afdeling:

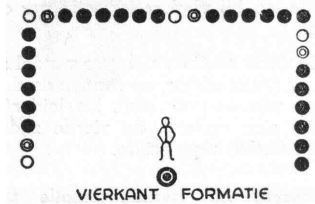
De jongens scharen zich per vendel zij aan zij naast elkaar, en vormen de drie zijden van een vierkant. De leider(s) stellen zich op aan de vierde zijde; front naar de binnenzijde.

Uitvoering bij vierkantformatie per groep:

Elke afdeling heeft een eigen plaats; de Burchtknapenafdeling stelt zich op, links van de bevelvoerende leider; de Knapenafdeling rechts van de leider; de Kerelsafdeling front naar de leider (de middenzijde van het vierkant). Bij de vierkantformatie per groep mag aangetreden worden op één of op twee gelederen, naargelang de beschikbare plaats en volgens het totaal aantal jongens.

Elke afdeling, op haar eigen plaats, treedt aan **per vendel**.

Bij elke vierkantformatie moet er op gelet worden dat het gevormde vierkant langs de drie zijden sluit. De leiding (de vierde zijde van het vierkant) heeft een bepaalde plaats in de groepsvierkantformatie. We verwijzen hiervoor naar nr. 180 « **De Openingsformatie** ».

Aanwending van de vierkantformatie per afdeling:

- kan gebruikt worden voor gewone opening der afdeling;
- voor belangrijke mededelingen per afdeling.

Aanwending van de vierkantformatie per groep:

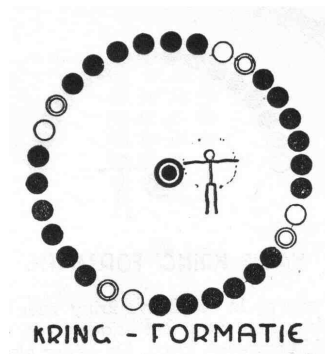
- bij openings- en slotformatie per groep;
- bij plechtigheden;
- voor belangrijke mededelingen voor geheel de groep.

* 132 — KRINGFORMATIE**Aangeven van de kringformatie:**

De leider zwaait met de armen zijwaarts op en neer.

Uitvoering:

De jongens scharen zich per vendel zij aan zij in gebogen lijn rond de leider. Front naar het middenpunt. De leider staat in het middenpunt van de kring.

Aanwending van de kringformatie:

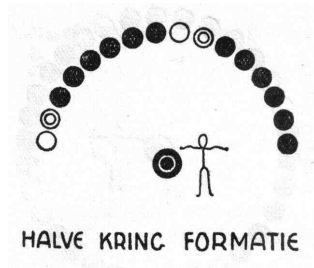
- kan gebruikt worden bij het inzetten van een kringspel;
- voor bontering of bivakvuur.

* 133 — HALVE KRINGFORMATIE**Aangeven van de halve kringformatie:**

De leider spreidt zijn armen zijwaarts tot op schouderhoogte en zwaait ze opwaarts boven het hoofd en neerwaarts niet verder dan schouderhoogte.

Uitvoering:

De jongens scharen zich per vendel zij aan zij in een halve kring voor de leider: front naar het midden van de half-beschreven kring. De leider staat in het middenpunt van de half beschreven kring.

Aanwending:

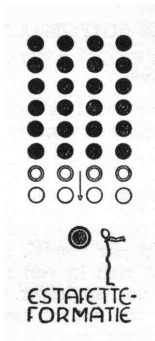
- bij het inzetten van de zangstonde;
- bij vertelstonde;
- bij het uitleggen van een spel;
- vooraleer de jongens gaan neerzitten voor het onderricht.

* 134 — ESTAFETTEFORMATIE**Aangeven:**

De leider strekt de armen horizontaal voorwaarts, vuisten gebald.

Uitvoering:

De jongens stellen zich achter elkaar op per vendel. De vendels scharen zich evenwijdig naast mekaar; front naar de leider. De eerste jongen van elk rot zorgt ervoor aan te treden op drie passen van de leider.

Aanwending:

- bij estafettespelen;
- bij vendelcompetitiespelen;
- in sommige gevallen om een korte afstand marcherend af te leggen.

* 135 — EEN-ROTFORMATIE**Aangeven:**

De leider strekt de rechterarm horizontaal voorwaarts. Vuist gebald.

Uitvoering:

De jongens stellen zich achter elkaar op per vendel. De vendels scharen zich in een rechte lijn; front naar de leider. De eerste jongen van het rot treedt aan op drie passen van de leider.

Aanwending:

- wanneer de jongens moeten aanschuiven, zoals bij het ontvangen van een speelband;
- voor bepaalde oefenspelen waarbij de jongens om beurten moeten aantreden.

* 136 — EEN-GELIDFORMATIE

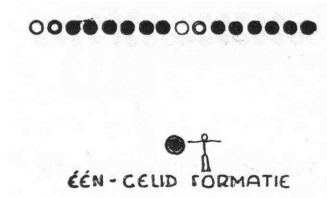
Aangeven:

De leider strekt de armen horizontaal zijwaarts, vuisten gebald.

Uitvoering:

De jongens stellen zich zij aan zij op per vendel. De vendels scharen zich op één rij naast elkaar; front naar de leider.

Het gelid treedt aan op een afstand van de leider, gelijk aan de helft van het gehele gelid.

Aanwending:

- voor sommige spelen;
- bij sommige inspecties, buiten de openingsformatie;
- bij bepaalde mededelingen in kleinere afdelingen (twee vendels).

* 137 — TWEE-GELEDEREN-FORMATIE

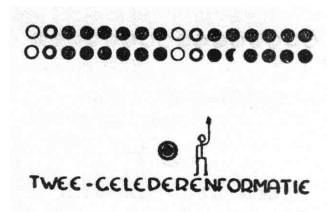
Aangeven:

De leider strekt de rechterarm recht omhoog, vuist gesloten.

Uitvoering:

De jongens stellen zich op, zij aan zij, per vendel. De vendels scharen zich op twee gelederen naast elkaar. De vendelleiders van de vendels die het tweede gelid vormen plaatsen zich juist achter de vendelleiders van het eerste gelid.

De jongens van het eerste gelid treden aan op minstens vijf passen van de leider.

Aanwending:

- bij mededelingen aan de jongens in grotere afdelingen;
- bij het begin en het einde van sommige spelen.

* 140 —

ER ZIJN TWEE MARSORDEN:

De voornaamste marsorde is de marsorde die, na de nodige bevelen, een marskolonne vormt van gelederen van **vier man**. Zij wordt genoemd: **de marsorde per vier**. Deze wordt door de leider aangeduid door gewoon het aantreed-sein te fluiten (kort lang) terwijl hij zonder enige beweging gewoon in houding blijft staan.

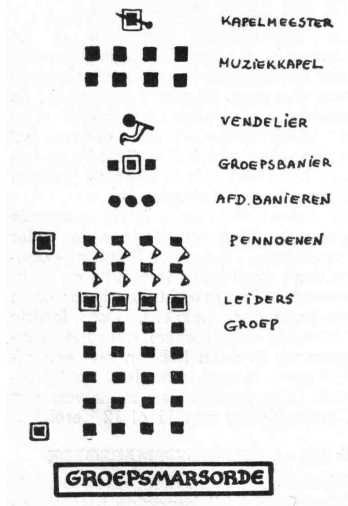
De tweede marsorde is de **marsorde per drie**. Deze wordt door de leider aangegeven door het fluitsein « aantreden » (kort lang) terwijl hij de rechterarm omhoog steekt, handpalm open en naar voor gekeerd. Deze laatste

marsorde wordt enkel gebruikt wanneer we te doen hebben met een afdelingsmars met een klein aantal leden (bijvoorbeeld een mars van een Kerelsafdeling van 11 of 12 Kerels).

* 141 — DE GROEPSMARSORDE

Wanneer de mars dient uitgevoerd te worden met banieren en pennoenen, bijvoorbeeld bij bepaalde plechtigheden of bij een Meivaart, Chiromale, enz. dan spreken we niet van marsorde per vier, maar van de groepsmarsorde.

Deze ziet er dan uit als volgt:

- Vooraan de **muziekkapel** (steeds op gelederen van vier) voorafgegaan door de kapelmeeester of de tamboer-majoor (zie daarvoor nr. 211).
- Indien er een **vendelier** is, komt die onmiddellijk achter de muziekkapel aan. Zijn er verschillende **vendeliers**, dan marcheren zij liefst met een onpaar getal op een gelid, zeer kort naast elkaar, vendelvlaggen op de rechterschouder gedragen, schuins omhoog.
- Hierna volgt de **groepsbanier met banierwacht**.
- Daarna de **afdelingsbanieren**, zonder banierwacht. De afdelingsbanieren marcheren op één gelid naast elkaar en zorgen ervoor dat de banieren goed gelijnd zijn.
- Hierna komen de **pennoendragers** (van alle afdelingen samen). Hier wordt enkel rekening gehouden met de grootte van de jongens: de grootsten marcheren op de eerste gelederen, de kleinsten op het laatste gelid.
- Hierna volgt **de gehele groep** volgens grootte per vieren op één gelid.
- De verschillende delen van de opmarcherende groep (muziekkapel, banieren, pennoenen, groep) moeten een kleine afstand van elkaar bewaren, anders worden bijvoorbeeld de pennoendragers gehinderd door de banieren. De afstand tussen de delen van een groepsmarsorde is **ongeveer 3 tot 4 meter**. Deze afstand geldt echter niet voor het blok der pennoendragers en de groep die daarachter komt. Deze mag goed aansluiten op de pennoendragers.

* 142 — **Bij de marsorde per vieren** (en groepsmarsorde) treden de jongens aan op **twee gelederen**. In elk gelid treden zij aan volgens grootte. De grootsten staan dan links van de leider, de kleinsten rechts. Het voorste gelid treedt aan op 4 meter van de leider. Het tweede gelid op één armslengte van het eerste gelid. **Bij de marsorde per drie**, treden de jongens aan op **één gelid** volgens grootte. De grootsten weer links van de leider. Het gelid treedt aan op 4 meter van de leider.

* 143 —

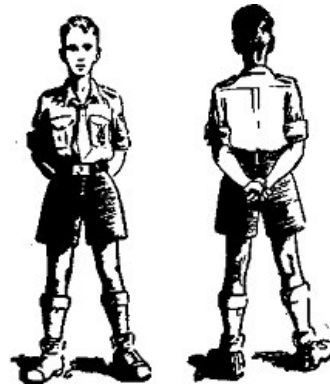
In de mars worden nimmer andere banieren dan de officiële Chirobanieren meege dragen. Eén uitzondering wordt gemaakt voor de vendelvlaggen die uit allerhande motieven kunnen bestaan.

Bevelen bij de formaties.

* 150 —

TER PLAATSE... RUST.

De jongens staan **onbeweeglijk**, de benen licht gespreid, de linkervoet wordt daarvoor naar links geplaatst op dezelfde hoogte als de rechervoet. Het lichaam gestrekt en gespannen, de handen in mekaar, rechterhand in linker, op de rug, de armen lichtjes achteruit getrokken, de ogen onbeweeglijk, het hoofd recht, de kin lichtjes ingetrokken.

RUST TER... PLAATS.

De linkervoet brengt men schuins vooruit en men steunt op de rechervoet. Het lichaam, ook de handen mogen vrij bewegen. Enkel de voeten blijven op hun zelfde plaats. Als de jongens de rechervoet in rust willen brengen, dan wordt eerst de linkervoet bij de rechter teruggebracht en dan wordt daarna de rechervoet schuins vooruit naar rechts geplaatst. Tijdens deze houding mag men praten, doch als de leider het bevel « aandacht » geeft, zwijgen de jongens, doch blijven in dezelfde houding.

Wanneer de jongens in « rust ter plaatse » staan, dan kan men niet rechtstreeks het « geeft acht »-bevel geven, maar moet men ze eerst in « ter plaatse rust » brengen en omgekeerd.

* 151 — GEEFT... ACHT.

De hielen worden met een slag bijeengebracht, de voeten vormen een hoek van ongeveer 60 graden. Het hoofd recht, de kin ingetrokken, de ogen onbeweeglijk, heel het lichaam gespannen. Schouders een weinig naar achter getrokken, borst iets vooruit, buik een weinig ingetrokken, de armen naast het lichaam gestrekt, de vuisten gebald, duim over de wijsvinger, de hand schuin naar beneden. **Geheel het lichaam volstrekt onbeweeglijk.**

Het bevel « geeft acht » wordt enkel gebruikt bij een aantreden in een van de zeven formaties of in marsorde. (Dus nooit voor een aantreden aan tafel, vóór de gebedshouding of bij een in groep aantreden in de kerk voor een Belofte-afliegging bij voorbeeld).

* 152 — RECHTS LIJ... NEN... FIKS.

Hier hebben we een dubbel uitvoeringsbevel.

« nen »: De jongens wenden het hoofd met één ruk naar rechts en richten zich schouder aan schouder in een rechte lijn op de voorgaande jongens. Elkeen aldus gekeerd naar de eerste jongen van het gelid. Deze houdt het hoofd echter recht vooruit. Hij is de gids van het gelid.

Tevens nemen ze een passende afstand: iedere jongen moet over een ruimte van 65 cm beschikken. De eerste van het tweede gelid steekt de rechterarm gestrekt voorwaarts tegen de rechterschouder van de eerste van het voorste gelid en bepaalt zo de afstand tussen de twee gelederen. Om op de juiste, gelijnde plaats te komen moet elke jongen zich voorwaarts, achterwaarts en zijwaarts bewegen. Dit gebeurt in kleine, **snelle** pasjes. De jongens bewaren steeds de houding en vermijden hierdoor alleen de romp voor- of achter- of zijwaarts te brengen.

Aan de jongens van het tweede gelid wordt intussen het bevel gegeven « **achter uw voorman** ». Deze lijnen zich niet alleen maar zorgen er dan ook voor dat ze juist achter hun voorman komen te staan.

Bij het bevel "Fiks" wenden de jongens met een ruk het hoofd terug naar voor.

— Men lette er op dat de jongens vóór het bevel « rechts lijnen » eerst de gelegenheid krijgen hun klederen in orde te brengen, door hen het bevel « rust ter plaatse » te geven.

* 153 — BREEKT 'T GE... LID. MARS.

Er is een dubbel uitvoeringsbevel: Bij « lid » groeten de jongens en blijven in houding staan tot bij het tweede uitvoeringsbevel.

Wanneer dit laatste gegeven wordt (Mars) groet de leider en de jongens brengen hun arm weer naast het lichaam terwijl ze allen de beweging « **rechts-rechts** » uitvoeren waarna ze zich vrij mogen bewegen.

Dit bevel wordt slechts in enkele gevallen gebruikt: op het einde van 'n plechtige Openings- of Slotformatie en om een marskolonne te verbreken.

Het bevel « breekt 't gelid-mars » kan alleen uitgevoerd worden als de jongens in geeft-achthouding staan.

INGERUKT... MARS.

Het bevel « ingerukt-mars » is minder plechtig dan « breekt 't gelid ».

Het kan uitgevoerd worden in geeft-achthouding en in ter-plaatse-rusthouding. Het wordt gebruikt bij het gewone aantreden, tussen de gewone activiteiten in en na de gebedshouding in heem of eetplaats. «

Ingerukt » is verwittigingsbevel. « Mars » is uitvoeringsbevel: de jongens brengen de twee voeten bij mekaar met een lichte slag en verlaten het gelid.

*** 154 — RECHTS... RECHTS (LINKS... LINKS).**

Om 'n kwartdraai rechts uit te voeren. Bij het verwittigingsbevel de punt van de rechtervoet opheffen en het gewicht op de rechterhiel brengen, en terzelfdertijd de linkerhiel opheffen en steunen op de punt van de linkervoet. Bij het uitvoeringsbevel wordt een kwartdraai naar rechts op de linkertip en rechterhiel uitgevoerd. De linkerhiel wordt tegen de rechter geplaatst. De uitvoering van dit bevel gebeurt in twee tijden. Bij het bevel « links-links » een kwartdraai links met tegenovergestelde bewegingen uitvoeren.

*** 155 — AFDELING RECHTS... OM... KEERT.**

Om ter plaatse een halve draai uit te voeren.

Bij het eerste uitvoeringsbevel de linkervoet, draaiend op de hiel recht vooruitbrengen en terzelfdertijd de rechtervoet, met één slag haakrecht achter de linker brengen; het midden van de rechtervoet tegenover en op ongeveer een handpalm breedte van de hiel van de linkervoet.

Bij het tweede uitvoeringsbevel een halve draai rechts maken, steunend op de beide hielen, daarna de rechtervoet terug bij de linker brengen. Bij deze uitvoering moet er op gelet worden dat de linkerhiel in geen geval van zijn plaats komt.

*** 156 — GROETEN... GROET... FIKS.**

Om de jongens te laten groeten bij het hijsen of neerlaten van de banier, of voor een schouwing. Bij het eerste uitvoeringsbevel brengen de jongens de bewegingsgroet en volgen met de ogen de banier die stijgt of daalt, of ze volgen de leider die voorbij het gelid gaat. Het hoofd mag niet zijwaarts gehouden worden.

Bij het tweede uitvoeringsbevel brengen ze de arm terug in de houding naast het lichaam en houden weer de ogen onbeweeglijk.

*** 160 —**

De eerste bevelen ter plaatse bij de marsorde zijn dezelfde bevelen dan deze bij de formatie: « Geeft acht », « ter plaatse rust », « rust ter plaatse » en « rechts lijnen ». Verder hebben we nog:

NUMMERT U... TWEE.

De jongens van het eerste gelid tellen te beginnen van rechts: één, twee, één, twee, enz. De toon moet steeds op dezelfde hoogte gehouden worden. De kadans van het tellen is de kadans van de gewone stapmaat. Het hoofd wordt niet omgewend, de jongens blijven dus recht vooruit zien.

Wanneer een fout in het tellen gebeurt, onderbreekt de leider met het bevel « herstellen ». Het tellen herbegint dan onmiddellijk zonder het bevel « nummert u... twee » af te wachten.

Hetzelfde geldt voor de uitvoering van het bevel "nummert u drie". Er wordt enkel tot drie, in plaats van tot twee geteld. Bij het nummeren heeft elke jongen van het tweede gelid hetzelfde nummer als de jongen die recht vóór hem staat.

* 161 — TER PLAATSE RECHTS PER TWEE... RECHTS. (Per drie... rechts).

De nummers één draaien ter plaatse in vier korte passen één kwartdraai naar rechts. De nummers twee zwenken in vier passen rond het overeenkomstige nummer één mee naar rechts. Zo bekomen we gelederen van vier jongens.

Bij de marsorde per drie draait men in zes tijden, met de nummers één als spil, naar rechts. Zo bekomt men een marsorde per drie.

RECHTS PER TWEE... MARS. (Per drie... mars).

De uitvoering van dit bevel is hetzelfde dan het vorige bevel, met dit verschil dat de marskolonne zich onmiddellijk in beweging zet nadat de vier tijden (of zes tijden) uitgevoerd zijn. Men kan dus tellen: één, twee, drie, vier, links rechts, links, rechts, enz. (Of: één, twee, drie, vier, vijf, zes, links, rechts, enz., wanneer er een marsorde per drie gevormd werd).

* 162 — VOORWAARTS... MARS.

Bij het verwittigingsbevel het hele lichaam lichtjes voorover laten hellen, steunend op de rechtervoet, zodat de linkervoet loskomt. Op de eerste tijd na het uitvoeringsbevel « mars » zetten allen de mars in met de linkervoet.

* 170 —

OPMERKINGEN: Bij een mars ligt de klemtoon van de kadans steeds op de linkervoet. De leider geeft bij het begin van de mars steeds onmiddellijk de kadans aan en kan dit herhalen telkens als het nodig is door de klemtoon te doen uitkomen: op de tred van de linkervoet beveelt hij achtereenvolgens « Links, twee, drie, vier ». Elk dezer aksenten wordt op de linkervoet gegeven.

Er moet op gelet worden dat niet gans de mars begeleidt wordt met het bevelen van « links, twee, drie, vier ». De zin van de mars gaat hiermede verloren en het verveelt de jongens op de duur.

Houding van het lichaam tijdens de mars:

Het lichaam is gestrekt, de stap veerkrachtig, de armen gestrekt en zwaaien tot op gordelhoogte, de vuisten worden gebald, de blik recht vooruit, boven het hoofd van de voorman gericht.

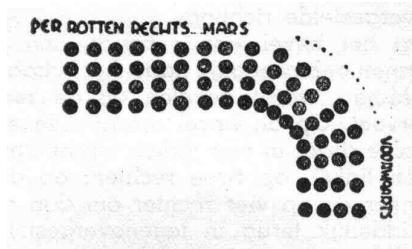
* 171 — PER ROTTEN RECHTS... MARS... VOORWAARTS.

Dit bevel dient om een marcherende kolonne van marsrichting te doen veranderen. Bijvoorbeeld het omdraaien van een straathoek.

Bij het eerste uitvoeringsbevel draait het eerste gelid rond de rechter man van dat gelid als spil, gevolgd door de andere gelederen die dezelfde beweging uitvoeren, op dezelfde plaats als het eerste gelid.

Bij het tweede uitvoeringsbevel eindigt de draaiende beweging en begint het eerste gelid terug recht vooruit te marcheren, gevolgd door de anderen. Bij de uitvoering van dit bevel moet erop gelet worden dat het draaien niet opschuift, doordat de rechterman opschuift om plaats te nemen achter zijn voorman, in plaats van te wachten tot deze helemaal gedraaid is. Bij dit bevel mogen de stappen ook niet groter worden. De vierde man van het gelid (de uiterste) neemt gewone stappen. De drie anderen van hetzelfde gelid verkleinen hun stappen zodat de eerste man enkel zeer korte pasjes moet maken. Op deze wijze is het mogelijk de gelederen gelijnd te houden.

Bij het bevel « per rotten links... mars... voorwaarts » is het de eerste man links van het eerste gelid die de spil vormt van de draaiende beweging naar links.

* 172 — RECHTS... MARS.

Dit bevel dient om een marcherende kolonne volledig zijwaarts te laten marcheren.

Het uitvoeringsbevel wordt gegeven op de **rechtervoet**. Men draait dan een kwartdraai ter plaatse. Bij het tellen valt de linkervoet op nummer één, de rechtervoet op nummer twee, de linkervoet terug op nummer drie, de rechtervoet weerom op nummer vier om daarna onmiddellijk met de linkervoet verder te marcheren in de nieuwe zijwaartse richting.

Hier moet gelet worden op het verder doormarcheren met gelijnde gelederen. Het bevel « links... mars » wordt **eveneens op de rechtervoet** gegeven. De uitvoering is dezelfde behalve dan dat men een kwartdraai naar links maakt.

* 173 — RECHTSOM... MARS.

Dit bevel dient om een marcherende kolonne een halve draai te doen maken en terug te marcheren in tegenovergestelde richting.

Op het bevel « om » houdt men de armen onbeweeglijk naast het lichaam. « Mars » wordt bevolen op de **rechtervoet**. Op dit bevel draait men een halve draai in vier tijden. Op nummer één linker, op twee rechter, op drie linker en op vier rechter om dan onmiddellijk terug in tegenovergestelde richting verder te marcheren vertrekkend met de linkervoet op nummer vijf.

Bij deze eerste tijd van de terugmars terug met de armen zwaaien.

* 174 — OM STIL TE STAAN RECHTSOM... HALT.

Op het bevel « om » houdt men de armen onbeweeglijk naast het lichaam. Op « halt » draait men in vier tijden 'n halve draai, zoals bij het bevel « rechtsom... mars ». Het bevel « halt » wordt eveneens op de **rechtervoet** bevolen. Op de vierde tijd echter brengt men eenvoudigweg de rechtervoet bij de linker en blijft men onbeweeglijk staan, in plaats van verder door te marcheren zoals bij het bevel « rechtsom... mars ».

* 175 — RECHTS... HALT.

Op het bevel « halt » draait men in vier tijden 'n kwartdraai naar rechts. Halt wordt bevolen op de **rechtervoet**. Op de vierde tijd brengt men de rechtervoet bij de linker en blijft men onbeweeglijk staan. Dit bevel komt overeen met het bevel « rechts... mars » met dit verschil dat men niet verder marcheert, maar in houding blijft staan. Hetzelfde geldt voor het bevel « links... halt »: uitvoeringsbevel wordt gegeven op de rechtervoet. Men draait dan echter 'n kwartdraai in vier tijden naar links.

* 176 — **PER EEN... MARS**: Om een gelid van twee achter mekaar te brengen. Op « mars » gaan diegenen die rechts marcheren achter diegenen die links marcheren. Zij vertragen daarvoor even hun pas.

PER TWEEËN... MARS. Om een gelid van vier per tweeën te brengen. Op « mars » vertragen de nummers twee hun pas en schuiven rechts achter hun nummer één. De nummers één marcheren gewoon door.
« **PER TWEEËN... MARS** » en « **PER VIEREN... MARS** » om terug een gelid in een voorafgaande te herstellen.

* **177** — « **BAANPAS... MARS** ». Bij een lange mars mag men niet verlangen dat de jongens zwijgen. Bij dit bevel mogen de jongens praten, doch moeten in hun gelid blijven zonder van de marskadans en het op stap gaan af te wijken.

« **VRIJE PAS... MARS** ». Bij dit bevel mag men de stapkadans verbreken, echter zonder uit de plaats in het gelid te komen. **De marskolonne blijft dus gevormd**, praten is toegelaten, men gaat niet meer op stap.

« **LOOPPAS... MARS** ». Bij het verwittigingsbevel worden de armen geplooid en de gebalde vuisten worden ter hoogte van de borst gebracht. De schouders worden achteruit gerukt. Bij het uitvoeringsbevel versnelt de kadans geleidelijk tot men de volledige looppas bereikt. De bevelende leider geeft de versnellende kadans aan door het herhaalde bevel: één, twee, drie, vier.

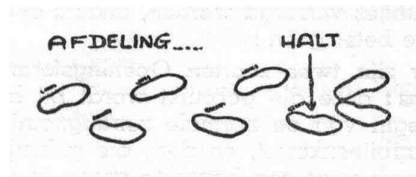
« **GEWONE PAS... MARS** ». Dit bevel dient om van baanpas, vrije pas of looppas terug in de gewone gekadanseerde mars te komen.

Na het uitvoeringsbevel geeft de leider enkele malen de kadans aan met het bevel: « links-rechts ». Na de loop-pas moet dit gebeuren door de kadans geleidelijk te vertragen, **in vier passen**.

* **178** — **AFDELING... HALT.**

Het uitvoeringsbevel wordt op de **rechtervoet** gegeven. De jongens plaatsen de linkervoet nog een stap voorwaarts en brengen dan de rechtervoet bij de linker. Zij blijven onbeweeglijk in houding staan, de armen gestrekt naast het lichaam.

Dit bevel kan veranderd worden wanneer we te doen hebben met een marcherende groep (« **groep-halt** ») of met een vendel (« **Vendel-halt** »).

Openingsformatie.

* **180** —

Elke bijeenkomst van afdeling en groep vangt aan met een Openingsformatie, het kader waarin het gebed, de Vlag-gegroet en de aankondiging van het wachtwoord plaats heeft. Zo wordt van het begin af heel het jongensleven in een eigen jeugdstijl gezet.

De Openingsformatie geschiedt met heel de groep samen, opdat iedereen zou aanvoelen dat er één gemeenschap aantreedt.

De Openingsformatie moet tot in de puntjes verzorgd worden, anders doen we beter geen!

Er zijn twee soorten Openingsformaties: deze die gebruikt wordt bij het begin van de normale zondagnamiddag-bijeenkomst, en deze die gebruikt wordt voor een beperkte groep in de week of voor één enkele afdeling voor het vertrek op tocht of op trektocht 's zondags.

De eerste is de **Plechtige Openingsformatie**, de tweede is de **gewone Openingsformatie**.

* **181** — **DE PLECHTIGE OPENINGSFORMATIE.**

Deze bestaat uit twee delen: het eerste gedeelte onder kommando van de afdelingsleiders; het tweede onder het kommando van de groepsleider of zijn dienstleider.

Hier volgt de juiste en volledige volgorde van alles wat de Plechtige Openingsformatie omvat:

— Aantreden in vierkantformatie.

- Vendelkreten - ter plaatse rust.
- Geeft acht - rechts lijnen – fiks
naamafroeping.
- Melden van de vendels bij de afdelingsleider.
- Geef acht - **inspektie** - ter plaatse rust.
- Afdelingskreet - ter plaatse rust.
- Melden van de afdelingen bij de groepsleider.
- Groepskreet.
- Gebedshouding - **Gebed** met intentie - fiks.
- Vlaggegroettekst - hijsen van de banier - Fiks.
lied.
- **Wachtwoord** - opzeggen van wachtwoord.
- Ter plaatse rust - **Uitleg** Wachtwoord.
- Geeft acht.
- Ter plaatse rust - rust ter plaatse - Mededelingen.
- Ter plaatse rust - geeft acht - Breekt 't gelid mars.

* 182 — HOE GEBEUREN DEZE VERSCHILLENDE ONDERDELEN?

— Aantreden in vierkantformatie:

Na het aantreedsein door fluit of trompet, treden alle jongens per vendel en per afdeling aan.

Wanneer een vendel voltallig klaar staat, roept de vendelleider de vendelkreet, beantwoord door al zijn vendeljongens.

De afdelingsleider staat vóór zijn afdeling en wacht tot alle vendels hun kreet hebben geroepen. Na de vendelkreet beveelt de vendelleider zelf: ter plaatse rust.

— De Naamafroeping:

De afdelingsleider beveelt « geeft acht » en verder « rechts lijnen ». Wanneer zijn afdeling flink gelijnd staat, zegt hij « fiks » en « Naamafroeping ».

Bij dit bevel komen de vendelleiders, voorzien van potlood en vendelkaart, vóór hun vendel staan en roepen de namen van hun vendeljongens, in de volgorde van hun aantreedplaats. De jongen wiens naam geroepen wordt, antwoordt kort en duidelijk « hier » terwijl hij in houding springt. Bij het noemen van de volgende naam, neemt de jongen terug de ruststand aan. Nadat heel het vendel afgeroepen werd en de afwezigen werden aangetekend op de vendelkaart, treedt de vendelleider naar voor en gaat zijn vendel aanmelden bij zijn afdelingsleider.

— Melden der vendels:

De vendelleider blijft drie meter vóór de afdelingsleider in houding staan. Hij groet en meldt zijn vendel aan in de volgende bewoordingen: «... **vendel, aangetreden met x vendeljongens. Afwezig zijn:... (namen van afwezigen)** ».

Zonder nog te groeten maakt hij rechtsomkeert en gaat terug naar zijn plaats, terwijl de volgende vendelleider komt aanmelden.

Tijdens de aanmelding wordt er door de afdelingsleider niet gegroet. Hij beantwoordt elke aanmelding met een kort « dank u ».

— De Inspektie:

Na de aanmeldingen geeft de afdelingsleider het bevel « geeft acht » en voegt er bij « Inspektie » en « Ter plaatse rust ».

Hij gaat dan vóór elk van zijn jongens staan, terwijl de bedoelde jongen in houding springt. Deze laatste gaat terug in rusthouding staan op het ogenblik dat de volgende in houding springt.

De afdelingsleider berispt nooit een jongen in het openbaar. Kalm en met een glimlach wijst hij op de tekortkomingen.

De inspektie loopt gewoonlijk over: gekamde haren, gezicht gewassen, nagels gekuist, zuivere handen en zuivere knieën — volledige en juiste dracht van de uniform, nazien of er geen overbodige zaken gedragen worden (andere kentekens, messen of sleutels aan de riem en drgl.).

Op een bepaalde zondag van de maand kan er een strengere inspektie gehouden worden over een of meer onderdelen. Bv. over de das die dan gewassen en gesteven dient te zijn, over het haar dat dan geknipt moet zijn, enz.

— Melden van de afdelingen:

Na de inspectie komt de afdelingsleider terug vóór zijn afdeling staan en roept de afdelingskreet, beantwoord door alle jongens die tegelijkertijd in « geeft acht »-houding gaan staan. Daarop geeft de afdelingsleider het bevel « ter plaatse rust ». Hierna gaat de afdelingsleider zijn afdeling melden bij de groepsleider.

Hij komt tot op drie meter vóór de groepsleider in houding staan, groet en meldt z'n afdeling aan in volgende bewoordingen:

«... afdeling aangetreden met ... jongens ».

De groepsleider antwoordt « dank u » echter zonder te groeten.

De afdelingsleider neemt zijn vaste plaats in.

— Het Gebed.

Nadat de afdelingsleiders hun afdeling gemeld hebben bij de groepsleider, roept de groepsleider de groepskreet « Tot Strijd... ». De jongens antwoorden « bereid » (Bij plechtigheden « Aan Kristus Koning TROUW »).

Hierna beveelt de groepsleider, of, indien er een dienstleider aangesteld werd, de dienstleider « Gebedshouding » — Iedereen neemt de juiste houding aan.

De E.H. Bestuurder geeft een intentie aan en bidt het gebed voor. De jongens antwoorden zoals voorgeschreven. Na het gebed geeft de groepsleider (of dienstleider) het bevel « Fiks ».

— De Vlaggegroet:

Onmiddellijk hierop zegt de groepsleider de Vlaggegroettekst voor, waarop allen antwoorden (zie verder, de Vlaggegroettekst).

Bij het begin van de Vlaggegroettekst wordt de banier — die reeds van vóór de Openingsformatie aan de vlaggemast bevestigd werd — door een jongen van dienst (aangeduid door de groepsleider of de dienstleider) de hoogte in getrokken. Dit moet zeer traag gebeuren zodat de banier slechts bij het einde van de tekst aan de top gekomen is.

De jongens en de leiders volgen de banier met de ogen, gedurende heel die tijd.

Wanneer een muziekkapel aanwezig is, dan heeft deze de « Vlaggegroetsonnerie » gespeeld tussen de eerste zin van de tekst en de volgende zinnen. Na de Vlaggegroettekst geeft de groepsleider of de dienstleider zo er een is, het bevel « Fiks » waarop iedereen terug in gewone houding komt te staan. Hierna geeft de daarvoor aangeduide leider het lied op. Hij neemt bij voorkeur daarvoor het « Vaandellied ».

— Wachtwoord:

Na het Vaandellied beveelt de groepsleider (of de dienstleider) « wachtwoord ». Dit is het teken voor de daarvoor aangeduide jongen, die we daarom de « wachtwoordheraut » noemen, dat hij het wachtwoord moet komen opzeggen. Hij marcheert dan van uit zijn gelid tot ongeveer 3 meter vóór de baniermast. Hij groet vervolgens de banier, terwijl hij ze bekijkt, maakt « rechtsom-keert » zegt luid het wachtwoord en keert onmiddellijk naar zijn plaats terug; met inachtneming van de nodige bewegings-uitvoeringen.

Wanneer de « wachtwoordheraut » terug op zijn plaats is beveelt de groepsleider of dienstleider « ter plaatse rust ». De groepsleider geeft hierop een zeer korte wachtwoorduitleg en hij bepaalt de aktiepunten.

Nadat dit gebeurd is, beveelt de groepsleider of de dienstleider weerom « geeft acht ».

De daarvoor aangeduide leider geeft dan een bij dit wachtwoord aangepast lied op.

— Mededelingen:

Het is mogelijk dat er mededelingen te geven zijn. In dat geval wordt bevolen: « ter plaatse rust » en « rust ter plaatse ». Na de mededelingen beveelt men dan « ter plaatse rust » en « geeft acht » waarna het gelid verbroken wordt bij middel van het bevel « breekt 't gelid - mars ».

Indien er geen mededelingen te geven zijn volgt het breken van het gelid onmiddellijk na het lied dat op de wachtwoorduitleg volgt.

* 183 — DE VLAGGEGROETTEKST.

Leider: Hijs de vlag
voor nieuwe dag

Jongens: TROUW
(Sonnerie)

Leider: Hoog in top
zonnewaarts op

Jongens: TROUW

Leider: Gods Banier
Uw wachters hier!

Jongens: TROUW
 Samen, terwijl de groet gebracht
 wordt:

VAST HET OOG OP U GESLAAN
 STAAN WE KLAAR BIJ KRISTI-VAAN

Leider: Tot strijd...
 Jongens: BEREID.

De Vlaggegroettekst is een spreekkoor, en moet dus goed voorgedragen worden, met duidelijke krachtige zeggings.

De Vlaggegroettekst wordt voorgezegt door de groepsleider of door de leider die de hoogste rang bekleedt. Bij een gewestelijke of verbondsbijsamenkomst wordt hij gezegd door de gewestleider of de verbondsleider, ook als er een leider van hogere rang aanwezig is.

In de groep wordt hij voorgezegt door de groepsleider, ook indien een leider van hogere rang aanwezig is.

* 184 — WAT BIJ EEN OPENINGSFORMATIE MOET VOORZIEN WORDEN:

Het is wenselijk dat voor elke zondag een dienstleider aangesteld wordt op de Leiderskring. Is dit om bepaalde omstandigheden niet mogelijk dan neemt de groepsleider de taak van dienstleider op zich.

Taak van de Dienstleider:

Hij duidt van tevoren de wachtwoordheraut aan. Deze zal de vendelleider zijn van een der vendels van dienst (om beurten uit een van de afdelingen).

Hij duidt een leider of jongen van dienst aan die post vat bij de baniermast onmiddellijk na de inspectie, klaar om de banier te hijsen. Hiervoor wordt weer beroep gedaan op het vandel van dienst of de afdeling van dienst van die week.

Hij informeert of er algemene mededelingen te geven zijn na de formatie. Hij geeft de liederen op, tenzij hij van de groepsleider om bepaalde redenen de toestemming heeft om een ander leider hiervoor aan te duiden. Hij geeft alle bevelen vanaf de groepskreet tot bij het einde, het « breekt 't gelid » inbegrepen.

Taak van de Groepsleider:

Hij roept de groepskreet, zegt de vlaggegroettekst, geeft de wachtwoorduitleg en doet de mededelingen. Enkel in het geval dat er geen dienstleider aangeduid werd geeft hij ook de bevelen vanaf de groepskreet tot het einde.

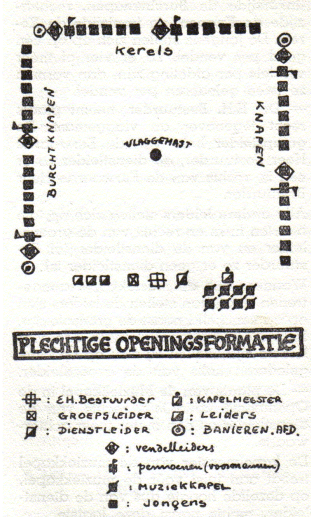
* 185 — OPSTELLING BIJ DE OPENINGSFORMATIE

(Zie figuur).

Indien het mogelijk is, gebeurt de Openingsformatie rondom de vlaggemast, en wel zo dat de zijde van het vierkant waar de leiding staat ongeveer een vijftal meter van de vlaggemast verwijderd is.

Het spreekt vanzelf dat deze opstelling slechts mogelijk is wanneer de vlaggemast, aldus geplaatst, het spel niet hindert. Gaat dit niet, dan plaatsen we de vlaggemast beter helemaal aan de grens van het spelterrein.

— De **afdelingen** stellen zich bij het aantreden op de volgende wijze op:

van de kant van de leiding gezien: linkerzijde de **Burchtknappen**, rechterzijde de **Knappen**, de frontzijde de **Kerels**. De jongens stellen zich op op één gelid per vendel. Zo er vier of méér vendels per afdeling zijn, dan vormen ze twee gelederen per vendel.

— De **E.H. Bestuurder** neemt plaats recht tegenover de vlaggemast. De **groepsleider** links van de Eerwaarde Heer Bestuurder, de **dienstleider** zo er een is, rechts van de Eerwaarde Heer Bestuurder.

Alle **andere leiders** stellen zich op, om beurten links en rechts van de groepsleider en van de dienstleider (of Bestuurder zo er geen dienstleider is).

Wanneer ook de muziekkapel aangetreden staat, dan stellen de leiders zich op op één gelid naast de groepsleider. Indien er in dit geval méér dan vier leiders zijn, stellen zij zich op op twee gelederen links van de groepsleider.

— De **plaats van de Muziekkapel** in de Openingsformatie is: rechts van de dienstleider en een meter meer achterwaarts.

De **kapelmeester** van de muziekkapel treedt aan juist vóór de muziekkapel, op dezelfde hoogte dus van de dienstleider, rechts naast deze laatste.

— Indien de **afdelingsbanieren** mede aantreden, dan staan deze, gedragen door de vaandrags van elke afdeling links naast hun afdeling (van de kant van de leider gezien).

— De **pennoenen** worden steeds gedragen door de voorman van het vendel en bevinden zich dus tussen de vendelleider en de derde man van het vendel.

— Wanneer er bij plechtigheden een **vendelier** mede aantreedt, dan is zijn plaats op drie meter vóór de muziekkapel.

— Indien de dienstleider niet tevens zangleider is, dan treedt de leider die de liederen aangeeft aan op het eerste gelid van het leidersblok.

— In sommige gevallen kan het mogelijk zijn dat andere priesters of personen uit de bewegingsleiding de Openingsformatie meemaken (bv. Zeereerwaarde Heer Pastoor, 'n Gewestproost, een Verbondsleider). Deze personen nemen dan plaats links naast de groepsleider, terwijl het leiderskorps dan een meter verder achterwaarts aantreedt.

* 186 — DE GEWONE OPENINGSFORMATIE

Bij een avondbijeenkomst of bij het vertrek van een tocht per afdeling gebeurt de openingsformatie minder plechtig. Verschillende onderdelen kunnen dan worden weggelaten. De volgorde is alsdan:

— aantreden in vierkant, of, indien het een klein aantal geldt, in halve kring;

— lijnen en afdelingskreet;

— eventueel ook de inspektie;

— het gebed;

— aangeven van aktiepunten bij het wachtwoord.

Wanneer, bij een avondopening bijvoorbeeld, de banier aan de mast wappert, dan wordt ook een vlaggegroet ingeschakeld, die dan op de eenvoudige manier gebeurt (het bevel « voor de banier groeten » - « fiks »).

Op een avondopening wordt echter nooit de banier gehesen! Wanneer er dus geen banier wappert, gebeurt er geen vlaggegroet. Ook niet met een banier-aan-de-stok!

* 187 — DE OPENINGSFORMATIE OP GROTE LEIDERS- OF JONGENS DAGEN

Op deze dagen kan de Openingsformatie er geheel anders uitzien. Meestal wordt er voor deze uitzonderlijke gelegenheden een speciale Openingsplechtigheid opgesteld. Nochtans zal de volgorde van de gewone onderdelen van 'n Plechtige Openingsformatie ook bij deze gelegenheden geëerbiedigd worden.

Allerlei bijkomstigheden kunnen dan echter toegevoegd worden (muzikale omlijsting van wachtwoord, vendelen, enz.).

* 190 —

Elke bijeenkomst van de groep sluit met een Plechtige Slotformatie, waarbij de banier neergelaten wordt. Wanneer de verschillende afdelingen niet hetzelfde sluitingsuur hebben, kan de slotformatie gebeuren bij het vallen van de avond, terwijl de avondwijding dan voor elke afdeling afzonderlijk, later gebeurt. Zo zal het meestal ook gebeuren op het groepsbivak.

* 191 — DE PLECHTIGE SLOTFORMATIE

Deze bestaat uit volgende onderdelen:

- aantreden in vierkantformatie;
- vendelkreten, — ter plaatse rust;
- Geeft acht — recht lijnen — fiks;
- Geeft acht — inspektie — ter plaatse rust;
- Afdelingskreet — ter plaatse rust;
- Groepskreet;
- Ter plaatse rust — rust ter plaatse — slotwoord door de groepsleider;
- Geeft acht — voor de banier groeten, groet;
- Neerlaten der banier;
- Fiks — Avondvlaggegroet of Avondlied;
- Kort avondwoord en gebed — nadat « gebedshouding » bevolen werd. (Dit avondwoord gebeurt enkel wanneer er geen avondwijding meer gebeurt per afdeling);
- Zegen, nadat « knielen » bevolen werd. (De zegen wordt enkel gegeven wanneer er geen avondwijding per afdeling meer volgt);
- Breekt 't gelid — mars.

* 192 — HOE GEBEUREN DEZE ONDERDELEN?

- **aantreden in vierkant:** zoals reeds aangegeven werd bij de bespreking van de Openingsformatie. Er gebeurt echter geen naamafroeping meer.
- **Inspektie.** Alleen op bivak kan deze inspektie met grote strengheid gebeuren. Bij de slotformaties in de groep geschiedt een vlug overzicht.
- **Het melden van de afdelingen** bij de groepsleider gebeurt enkel op bivak.
- **Slotwoord van de groepsleider:** kort, praktisch en aangepast aan de dag die voorbij is. Op bivak wordt hier een kort overzicht gegeven van de bivakdag, terwijl het wachtwoord van de dag nogmaals in herinnering wordt gebracht.
- **Het neerlaten van de banier** gebeurt traag, terwijl iedereen groet en de banier met de ogen volgt. Wanneer een muziekkapel aanwezig is, wordt de sonnerie « groet aan de banier » geblazen onmiddellijk na het bevel « voor de banier groeten, groet ». Alsdan wacht men om de banier neer te laten tot de sonnerie geëindigd is.

* 193 — Voor de wijze waarop de verschillende onderdelen — tot in de puntjes — moeten gebeuren, verwijzen wij naar de richtlijnen bij de **Openingsformatie** (nr. 180).

Hetzelfde dient gezegd te worden voor wat betreft de **opstelling** bij de slotformatie, en de **taak van dienstleider**.

* 194 — DE GEWONE SLOTFORMATIE

Bij het einde van de avondbijeenkomst, of wanneer de afdelingen niet op hetzelfde uur sluiten, gebeurt een sluiting **per afdeling**. Het is de gewone slotformatie.

De jongens treden aan in het heem of op het spelterrein, naargelang de omstandigheden.

Het aantreden kan gebeuren in vierkant, in halve kring of op twee gelederen.

De gewone slotformatie zal in vele gevallen gehouden worden in halve kring rond een Mariabeeldje.

* 195 — Na het **aantreden**, worden de jongens gelijnd en komen zij in « rust ter plaatse »-houding. Het **avondwoordje** wordt dan gegeven, gevolgd van het **avondgebed**, de **Kompleten** en de **zegen**. Hierna wordt nog

een **Marialied** gezongen. (Meestal zal hiervoor bij de oudere jongens en bij leiders het « **Salve Regina** » gebruikt worden).

Wanneer de gewone slotformatie binnen gebeurt, en met 'n zekere vorm van wijding en stemming, dan spreken we van « **avondwijding** » in plaats van gewone slotformatie. Dit zal meestal het geval zijn wanneer er reeds een slotformatie in de vooravond plaats had, en wanneer helemaal op het einde van de bijeenkomst of juist vooraleer te gaan slapen een wijdingsvoller sluiting mogelijk is. Wanneer op 'n leiders- of jongensbijeenkomst geen banier gehesen werd — gewoonlijk omdat het 'n avondbijeenkomst was — houden we een gewone slotformatie of, nog beter, een avondwijding al of niet in het heem of rond het Mariabeeldje.

Liedereren.

* 200 —

Geen enkele jeugdbeweging heeft zulk een rijkdom aan eigen en aangepaste jeugdlieden als **CHIROJEUGD**. Zingen is wat méér dan een activiteit tussen vele anderen. Zingen is immers iets beleven op bijzondere wijze. Daardoor begeleidt het lied niet enkel, maar daardoor begeestert het lied geheel ons jeugdleven. Het goed-gekozen lied, flink verzorgd, is één der grootste elementen in de stijlopbouw van een groep.

* 201 — **WANNEER ZINGEN WE?**

We zingen tijdens de mars, vóór en na een activiteit, in de plechtige formaties, tijdens bontering en bivakvuur, en om onze gebeden en stemmingsmomenten een eigen kleur te geven.

Daartoe is het nodig dat we **elke Zondagbijeenkomst** een korte, krachtige en verzorgde zangstonde houden. Hier worden de nieuwe liederen aangeleerd, de gekende beter ingeoeffend en geheel ons repertoire bijgehouden.

De zangstonde gebeurt in een wel bepaalde orde en stijl.

* 202 — **WANNEER ZINGEN WE NIET?**

— Terwijl de kopers van de Muziek-kapel spelen;

— wanneer we bergop marcheren;

— wanneer we juist een vermoeiend spel beëindigd hebben;

— wanneer de jongens van het zingen zelf vermoeid worden en er gevaar bestaat dat ze hees worden.

* 203 — **WE ZINGEN STEEDS STIJLVOL EN BEZIELD!**

We zingen nooit te hard. Ook stapliederen moeten beheerst gezongen worden. Plechtige liederen zingen we terwijl we in houding staan.

We volgen de maat en we luisteren naar de anderen.

Bij het aanleren van een nieuw lied moeten we voldoende durf hebben om door te zingen.

We willen nooit de luisterende mensen uitdagen door verkeerd gekozen liederen of door misplaatste manier van zingen. **Het lied moet werven!**

* 204 — HET OPGEVEN VAN EEN LIED

De bevelende leider ziet eerst na of iedereen flink in de maat stapt. Hij roept vervolgens de titel van het lied om aan te geven dat er zal gezongen worden.

Verder geeft hij de toon aan door de eerste maten (gewoonlijk is de eerste zinsnede voldoende) vóór te zingen. Bij de volgende strofen van hetzelfde lied zegt hij enkel de eerste woorden maar zingt ze niet voor.

* 205 — HET KOMMANDO ZELF

De muzikale zin bestaat uit maten die gescheiden worden door verticale strepen en die op hun beurt onderverdeeld zijn in tijden of slagen. De stapliederen zijn op enkele uitzonderingen na geschreven in de maat 2/4 of 4/4, d.w.z. een maat die 2 of 4 tijden duurt. Elk van deze tijden heeft een speciale klemtoon. Bij de 4/4 maat valt de klemtoon op de eerste en de derde slag, terwijl bij de 2/4 maat de klemtoon enkel op de eerste slag valt. Er dient op gelet te worden dat bij het zingend marcheren het zingen van een beklemtoonde noot moet samenvallen met het neerzetten van de linkervoet. Vertrekkende van deze regel onderscheiden we nu twee soorten liederen met elk hun eigen kommando:

De liederen die op een beklemtoonde tijd beginnen:

Kommando: « Drie... vier... »: beide tellen worden op de linkervoet gegeven. « Vier » wordt over twee tijden gerokken. De jongens vallen aanstonds in na het kommando: de eerste en beklemtoonde noot van het lied komt dan op de linkervoet.

Voorbeeld: « Aan Kristus trouw » begint met een beklemtoonde noot.

Wij marcheren:

L R   L R   L R   L R   L R

Wij bevelen:

Drie   vier   Aan   Kristus   trouw.

De liederen die op een onbeklemtoonde tijd beginnen:

Kommando: « Drie... vier! »: beide tellen worden op de linkervoet gegeven. « Vier » wordt op de beklemtoonde tijd afgekapt. De jongens vallen aanstonds in na het kommando: de eerste en onbeklemtoonde noot van het lied komt dan op de rechtervoet.

Voorbeeld: « De dennen roepen ons » begint met een onbeklemtoonde noot.

Wij marcheren:

L R   L R   L R   L R   L R

Wij bevelen:

Drie   vier   De dennen roepen ons.

* 206 — Het opgeven, zowel als het kommando, weze kort en geestdriftig. Van het bevel hangt het inzetten van het lied en van de inzet het zingen van heel het lied af. Een zeurig, half ingeslikt bevel wordt altijd door een beklagenswaardig lied gevolgd. Daarentegen gehoorzamen onze jongens met al hun geestdrift aan het opwekkende, dat ligt in het korte bevel

* 207 — **Andere liederen** dan stapliederen (stemmingsliederen, feestliederen, bonteringsliedjes, enz.) worden aangegeven op de volgende manier:

De leider zingt de eerste tonen voor. De leider telt bij zichzelf de maat, terwijl hij de aandacht van de jongens trekt door een gerecht « **klaar...** », gevolgd door een kortafgebeten « **Ja** », dat valt juist vóór de invalstijd van de eerste toon.

Dezelfde wijze van aangeven wordt ook aangenomen bij het aanleren van stapliederen, wanneer men onderdelen van het lied gedurig-aan moet laten herhalen.

* 208 — LIEDEREN BIJ BIJZONDERE GELEGENHEDEN

Buiten onze reeks stapliederen, gezelschapslieder, bontering- en stemmingsliederen bezitten we enkele liederen voor bijzondere gelegenheden die tevens een plechtig karakter dragen.

Zo vindt elke plechtigheid in het jongensleven ook zijn uitdrukking in een gemeenschapslied dat er de betekenis van bezingt.

De Koning der Koningen roept.

Het lied « De Koning der Koningen » wordt over het algemeen aanzien als een « Belijdenislied » dat gezongen wordt bij plechtige Openingsformatie, grote gewestelijke, Diocesane of Nationale dagen. Het wordt dan ook traag en plechtig gezongen.

Chirokameraden, de Koning ons wacht:

Hoort nu dringend Zijn roep en Zijn stem.
Zijn wil in ons hart wordt een stormende kracht:
In 't gelid, in de rangen voor Hem!

Zingt het lied van de Vorst, zingt het Koningenlied
Want de Koning der koningen roept.
Neen, wij strijden voor wereldse koningen niet.
Want de Koning der koningen roept.

Chirokameraden, voor Kristus uw woord.

Aan de trouw kent men mannen van moed.
Weest man uit één stuk, die geen spotlach meer hoort,
Maar echt mannelijk doet wat hij doet.

Welaan dan, ten strijd voor de machtige Vorst:

Op ons vlaggen, Zijn teken, Zijn kruis.
De trouw, kameraad, rukt men nooit uit ons borst,
Want ons zwaard is een vlammeende kruis.

De Chiropsalm.

Dit is het eigen Beloftelied in de CHIRO. Het wordt gezongen bij elke Belofteplechtigheid en bij elke gelegenheid die daaraan herinnert.

Koning, ik zweer U, mijn trouw voor het leven,
Mijn lachende reinheid, en eenvoud van hart;
Maak mij oprecht in een ridderlijk streven,
In 't broederlijk strijden als kamper gehard.

Zegen, o Heer, die getrouwe belofte,
Dit mannelijk willen, mijn fierheid en moed.
Maak van mijn eed een gewijde gelofte,
Gezegend in 't vuur van uw glanzende gloed.

Heer, ik beloof aan mijn Volk en aan Vlaanderen
Een dappere liefde die strijdt tot de dood,
Laat dat besluit in mijn hart nooit verand'ren,
Vooral in de wegende dagen van nood.

Maak me, Maria, een kind van betrouwen,
Oprecht met mijn broer uit dit heerlijke land,
Zegen ons volk en de jeugd dezer gouwen.
Wij blijven ons woord tot de hemel gestand.

Het Vaandellied.

Dit lied is als een gebed. Het wordt gezongen onmiddellijk na het hijsen van de banier tijdens de formatie. De laatste strofe kan eveneens gezongen worden bij het neerlaten van de banier op het einde van de dag.

Wij hijsen bij het gloren van de morgen

Ons vlagge als een biddend lied.
Want heilig is 't geschenk van elke morgen
Dat God ons weer 't aanvaarden biedt.

Draag door weer en wind ons vlagge,
't Teken van de heldentijd,
Laat ze zwaaien, laat ze werven
Allen voor de grote strijd! (2 maal)

Wij dragen door de zonnegloed der middag

De zegerijke Godsbanier.
De harde kamp doorheen de tocht der uren.
Hij vindt ons immer trouw en fier.

Wij groeten bij het dalen van de avond

Het vaandel van het Kristus' heer;
Of dragen door de laffe, bange straten
Het vaandel van de Koning weer.

De Avondvlaggegroet.

Dit lied is eveneens een gebed. Het wordt gezongen bij het neerlaten van de banier op het einde van de dag. Het wordt op het einde gefluisterd gezongen.

Daal nu bij het zinken van deze dag
Daal in ons gemoed, gij trouwe Vlag.
Gij zijt zegen, troost en lach,
Daal in d'avondzon, o Vlag.
Heer,
Wij bergen in ons hart uw Vlag;
Zegen haar en ons, uw jonge wacht.

Goede avond, Vlag en dag,
Kristus Koning, goede nacht.
Goede avond. Vlag en dag,
Kristus Koning, goede nacht.

Burchtgravinne.

Het typisch Marialied van de CHIRO, waaraan ons eigen Mariabeeld « **De Burchtgravinne** » haar ontstaan te danken heeft.

Edelvrouwe van de minzaamheid,
Jeugdvorstinne, wees gegroet.
Geef ons stilte, uw bedachtzaamheid,
Maak ons leven innig goed.

Edelvrouwe van m'n Vlaand'ren,
Burchtgravinne van m'n hert,
Gij weet, Moeder, o alleene,
Dat ik gans, gans de uwe werd!

Burchtgravinne van de zuiverheid,
Torentrens en rein Blazoën,
Maak ons sterker, vromer door de strijd
Houd ons allen fier en koen.

Blijf als koningin der dapperheid
Waken over kracht en moed.
Schenk ons allen Uw trouwhartigheid,
Die ons triomferen doet.

Afscheidsgroet.

Vooraleer we mekaar verlaten na een tamelijk lange bijeenkomst, tocht of bivak zingen we ons afscheidslied. Het moet gedragen en traag gezongen worden.

Mijn laatste groet mijn kameraad.
In deze stille uren.
Straks volgen wij de slaande trom
En doven hier de vuren.

Mijn Kristi-broer, ga vroom van hier,
Kom, reik mij trouw jouw handen,
Straks roept ons weer de zware strijd,
Waar rode kimmen branden.

Kameraad als weer de trommel slaat
Tot harde kamp staat gij paraat.
Maar in ons laait een zelfde brand,
Ons bindt een houwe trouwe band.
Gaat dan broeders, gaat.
Gaat dan broeders, gaat...

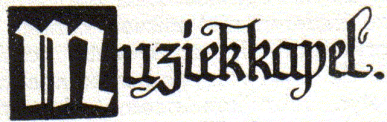
Voor verschillende andere plechtige of bijzondere ogenblikken beschikken wij over aangepaste liederen. Het geeft blijk van doorzicht en jongensachtigheid wanneer een leider « het » gepaste lied op deze momenten weet in te schakelen.

Voor een leidersaanstelling of een leidersafscheid hebben we « **Ja, leider** ». Voor het slot van een stemmingsavond of bivakvuur hebben we « **Avondlied** ». Bij een afsterven van 'n kameraad « **Dodenlied** ». Bij het openen van een bivakvuur of oudersavond « **Strijdroep** », enz.

* 209 — VLAAMSE LIEDEREN

Dat we in de CHIRO zoveel eigen liederen hebben ligt aan de rijkdom van de bewegingsinhoud zelf. Dat we deze liederen niet missen kunnen en voortdurend als een krachtig voedsel voor de geest van ons bewegingsleven moeten gebruiken neemt echter niet weg dat we de Vlaamse strijdlieiders en onze volksliederen **niet mogen verwaarlozen**.

Het is echter een feit dat vele van deze liederen, ofwel niet geschikt zijn voor de jeugd ofwel niet geschikt zijn voor gewone jongens. Vele van de zogenaamde Vlaamse strijdlieiders zijn koorliederen of kunstliederen. In de reeks volksliederen zijn de gewone canons en de natuurliederen nog het best geschikt, terwijl we inzake strijdlieiders zorg moeten hebben voor het onderhouden van de meest verspreide Vlaamse strijdlieiders. « **De Vlaamse Leeuw** », **Groeninghe** (J. Van Hoof), **Vlaanderen** (Veremans), **Lied van mijn Land** (De Sutter), **Beiaardlied** (Benoit), **Waar Maas en Schelde vloeien** (Benoit), zijn liederen die **elke jongen moet kennen!**

* 210 —

Het is voor de goede werking van de groep niet noodzakelijk een muziekkapel te bezitten. Nochtans, goed geleid en geregeld, kan een muziekkapel veel bijdragen tot het geestdriftige groepsleven en zij kan de stijl van formaties en de marsen verhogen. Dat een muziekkapel niet geschikt is voor alle groepen blijkt uit het feit dat de opbouw van een muziekkapel een zware financiële last betekent en dat er geschikte elementen moeten gevonden worden om deze kapel te leiden. Juist omdat het opbouwen van een muziekkapel zo aantrekkelijk is en anderzijds omdat een flinke muziekkapel moet beantwoorden aan welbepaalde eisen, zijn de hier gegeven richtlijnen **allerbelangrijkst**. Wanneer zij niet gevolgd worden kan er geen sprake zijn van een erkende muziekkapel.

DE STERKTE VAN DE MUZIEKKAPEL

1. Een M.K. kan slechts als dusdanig aanzien worden en optreden wanneer zij **minstens 10 leden** telt, en bestaat uit minstens twee soorten instrumenten: **trompetten en marstrommels**.
2. De M.K. mag niet uitgebreider zijn dan **één derde** van het totaal aantal leden van de groep.
3. Groepen van minder dan 36 jongensleden mogen **niet** optreden met een M.K.

* 211 — LEDEN VAN DE MUZIEKKAPEL

1. Burchtknappen mogen geen lid zijn van de M.K.
2. Knapen mogen enkel optreden als trosselaars.
3. Knapen moeten minstens een half jaar regelmatig lid zijn van de Knapenafdeling vooraleer toegelaten te worden tot de opleiding voor de M.K.
4. Vooraleer met de M.K. publiek op te treden moet elk lid een proeftijd van 10 maanden doorgemaakt hebben (regelmatig aanwezig geweest zijn op de herhalingen).
5. De M.K. wordt geleid door een leider, die « **Kapelmeeester** » genoemd wordt.
6. Een tamboer-majoor is slechts toegelaten bij muziekkapellen van minstens 15 leden.
7. Als tamboer-majoor kunnen slechts fungeren de Kapelmeeester zelf ofwel **een leider of een Oud-Kerel die bekwaam is** het trommelkorps te leiden.

* 212 — INSTRUMENTEN DIE DE M.K. SAMENSTELLEN

Een muziekkapel moet altijd bestaan uit **trompetkorps en een marstrommel-korps**. Dit laatste korps kan, onder bepaalde voorwaarden, aangevuld worden met landsknechttrommels. **Geen andere** instrumenten mogen verder in de M.K. opgenomen worden (geen fanfarekopers en geen harmonie-instrumenten).

De trompetten zijn **ruiterijtrompetten in Mi Bemol**.

* 213 — VERHOUDINGEN TUSSEN DE VERSCHILLENDE INSTRUMENTEN

— Het aantal marstrommels mag niet kleiner zijn dan $\frac{3}{5}$ van het aantal trompetten.

— Het aantal landsknechttrommels mag niet groter zijn dan de helft van het aantal marstrommels.

Verhoudingen volgens sterkte van de gehele muziekkapel:

Aantal leden der M.K.	Tromp.	Mars-trom	Landsk. trom
10	6	4	geen
12	8	4	geen
	of 6	4	2
14	8	6	geen
	of 6	6	2
16	10	6	geen
	of 8	6	2
18	10	8	geen
	of 10	6	2
23	12	8	3 of 4

* 214 — HET TROMPETKORPS

Bij een voldoende aantal trompetters kan in drie partijen gespeeld worden. Nochtans zal dit in de meeste gevallen, bij een minimum aantal trompetters, onmogelijk blijken. Hieronder volgt de verdeling der partijen:

Tot. aantal trompetten	1ste Partij	2de Partij	3de Partij
6	2	4	geen
	of geen	6	
8	2	6	geen
10	2	8	geen
12	2	6	4
	of 2	10	geen

* 215 — HERHALINGEN

De herhalingen van de M.K. mogen niet gehouden worden tijdens de uren van de zondagbijeenkomst, zoniet wordt het afdelingsleven ontwricht. Voor de herhalingen kiest men een geschikte avond.

De herhalingen moeten regelmatig plaats hebben en er dient een volstrekte regelmatigheid van de leden geëist. Onregelmatige leden moeten geweerd worden bij elke uitvoering of bij elk optreden.

De herhalingen moeten **tuchtvol en stijlvol** gebeuren. De kapelmeester heeft hier de volledige leiding in handen.

Elke herhaling wordt ingezet met een korte lijnformatie en het gebed. Daarbij hoort ook een korte stijloefening.

De kapelmeester mag niet toelaten dat er in het wilde weg op trommels geslagen of op trompetten geblazen wordt. Bij elk optreden overigens is dit een grove inbreuk op de stijl van de M.K.

* 216 — ONDERHOUD DER INSTRUMENTEN

Elk lid van de M.K. staat **persoonlijk** in voor het onderhoud van zijn instrument. Regelmatig gebeurt hiervoor een strenge **inspektie** door de kapelmeester.

* 217 — GEBRUIK VAN DE MUZIEKZAPEL

De M.K. wordt gebruikt om het marcheren in groep (niet per afdeling) op te frissen. Hier moet gewezen worden op het gevaar dat de M.K. het marslied zou kunnen verdringen. **Er moet dus op gelet worden dat er regelmatig afgewisseld wordt met gezamenlijk gezongen marsliederen.** De leden van de Muziekkapel zingen alle liederen mee. De M.K. wordt nog gebruikt om een plechtige groepsformatie meer luister bij te zetten. Zij treedt dan aan op een daarvoor aangeduide plaats (zie nr. 180 De Openingsformatie).

De M.K. wordt nog gebruikt om bepaalde signalen aan te geven en wel in bijzondere gevallen. In een uitgave van **CHIROJEUGD** worden de marsen, de sonneries en de trompetsignalen afzonderlijk uitgegeven. Het gebruik van elk dezer sonneries en signalen werd daarin aangegeven.

Hier volgen de verschillende sonneries en signalen die in de CHIRO gebruikt worden:

Sonneries:

- « Groet aan de leiding »
- « Groet aan de banier »
- « Open de ban »
- « Sluit de ban »
- « Toejuiching »
- « Te velde »
- « Einde van de dag »

Signalen:

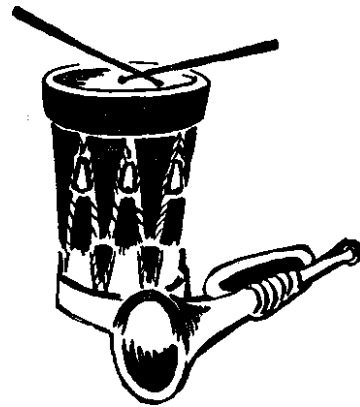
- « Begin spel »
- « Einde spel »
- « Aantreden »
- « Aantreden in looppas »
- « Geeft acht »
- « Breekt 't gelid »

* 218 — SAMENGESTELDE MUZIEKKAPELEN

Bij sommige gelegenheden is het wenselijk dat verschillende muziekkapellen samen één grote muziekkapel vormen. Bijvoorbeeld voor een optreden van het gewest, voor een optreden op een Landdag van de leiders.

In dat geval moet zorgvuldig gewaakt worden door de inrichtende leiding op de juiste verhoudingen van trommels tegenover trompetten, van landsknechttrommels tegenover de marstrommels. Ook voor de samengestelde muziekkapellen gelden de onder nr. 213 aangegeven verhoudingen.

Ook de herhalingen voor zulke samengestelde muziekkapel moeten in de nodige stijlvolle en tuchtvolle sfeer gebeuren. Hiervoor zullen de verschillende kapelmeesters samenwerken. De leiding van deze herhalingen ligt bij de kapelmeester die door het inrichtend organisme aangesteld werd (gewestleiding, verbondsleiding of Landsbondleiding).

* 219 — BEVELEN VOOR DE MUZIEKKAPEL

A. Bevelen ter plaats:

— « Ter plaatse rust »: Trommelaars: Linkervoet op hoogte van rechter brengen. Stokken in beide handen op de rug, gekruist op elkaar zodat voor- en achtereinde tegenover elkaar liggen, aan beide kanten. Trompetters: linkervoet op hoogte van rechter brengen. Linkervuist op de rug (hoogte gordel - gestrekte houding). Trompet zoals voor rust ter plaatse.

— « Rust ter plaats »: Trommelaars: Stokken tussen handen op de rug. Linkervoet schuins voorwaarts - vrije houding. Trompetters: trompet naast lichaam in rechterhand, in richting van been. Linkerhand tot vuist op rug (gordel), linkervoet schuins voorwaarts - vrije houding.

- « Geeft acht »: Trommelaars: Linkerhand op trommelrand en beide stokken in rechterhand naast het lichaam. Stokken in richting van been. Eveneens beide uiteinden tegenovergesteld tegen elkaar, zoals bij ter pl. rust. Trompetters: Linkerhand tot vuist nevens lichaam. Trompet blijft zoals voorgaande bevelen. Hielen gesloten.

B. Uitvoeringsbevelen:

- « Instrument klaar »: Trommelaars: Stokken in beide handen gekruist op trommel, zonder geluid. Trompetters: trompet op rechter-heup. Schuins naar voor houden.
- « Instrument op »: Trommelaars: Blijven in voorgaande houding staan. Trompetters: Trompet met zwaai tot juist boven het hoofd brengen, mondstuk ter hoogte van voorhoofd (1-2-3 geteld), tweemaal ronddraaien (1-2-3 geteld) en voor de mond brengen (1 geteld).
- « Drie - vier »: (begin uitvoering): Trommelaars: begin der uitvoering. Enkel bij alleenuitvoering worden eerst nog op 4 de stokken tegen elkaar geslagen boven het hoofd. Trompetters: begin der uitvoering. (Bij het uitvoeringsbevel « drie -vier » moet ook rekening gehouden worden met wat voor de inzet van de stapliederen aangegeven werd op blz. 121).
- « Instrument af »: Trommelaars: stokken in rechterhand naast lichaam houden. Trompetters: trompet met horen op heup (1-2-3 geteld), naast rechterzijde op 1.

De uitvoeringsbevelen gelden zowel bij het begin van een uitvoering ter plaatse als bij het begin van een uitvoering tijdens de mars. De bevelen moeten steeds klaar en duidelijk aangegeven worden.

* 220 —

De Muziekkapel is niet de enige vorm van stijlvol opluisteren van 'n opmars of van 'n plechtigheid. Het samenbrengen van 'n geheel andere soort van jeuginstrumenten kan minstens zo goed als de muziekkapel het gehele jeugdleven oprissan. Er is zelfs méér.

De Speelschaar bevat instrumenten die in het gewone jeugdleven voortdurend kunnen aangewend worden, en zij scheidt een mogelijkheid de jongens vertrouwd te maken met een vorm van musiceren die geheel hun leven z'n waarde behoudt. Jongens die lid geweest zijn van 'n speelschaar kunnen later, wanneer ze uit de groep zijn en in het volle leven staan méér genot beleven aan hun kunde dan diegenen die een muziekkapelinstrument bespeelden tijdens hun jeugdbewegingsleven.

We moeten er op werken dat er naast de vele muziekkapellen in de CHIRO ook vele speelscharen zouden ingericht worden.

* 221 — De beperkingen in aantal leden, die voorzien werden voor de muziekkapel (zie nr. 210) in verhouding tot de getalsterkte van de groep spelen in het vormen van een speelschaar een veel kleinere rol. Dezelfde regels echter dienen in het oog gehouden te worden wanneer de speelschaar als aparte speelgroep optreedt. Doch buiten deze gevallen (het opluisteren van een mars bijvoorbeeld) kan de speelschaar door een grotere deelname van de jongens eerder haar aspekt van « aparte speelgroep » verliezen. En dit is maar goed ook, want hierdoor kan elke afdeling in staat gesteld worden over enkele spelers te beschikken die het afdelingsleven in heemavonden, bontering, bivakvuur, enz. kunnen oprissan. Daardoor wordt het duidelijk dat de speelschaar eerder een selectie is van spelers, terwijl er anderzijds moet op gewerkt worden dat zoveel mogelijk jongens een of ander geschikt instrument kunnen bespelen.

* 222 — Instrumenten die de speelschaar kunnen samenstellen.

Het instrument bij uitstek zonder hetwelk het inrichten van een speelschaar onmogelijk is, is ontegensprekelijk de **BLOKFLUIT**. Er is geen geschikter instrument voor een jeugdgroep, en ook voor het latere musiceren in familieverband. De blokfluit is eenvoudig, goedkoop, heeft een sobere, maar voorname klank en straalt frisheid en « jeugd » uit. Daarbij heeft ze het voordeel dat ze gemakkelijk kan meegenomen worden.

De gitaar en de luit vormen geschikte begeleidingsinstrumenten. Ze zijn echter moeilijk om « juist » te bespelen, omdat ze een dosis muzikale kennis veronderstellen (vormen van samenklanken die een melodie in de gewenste toonaard kunnen begeleiden).

Buiten deze instrumenten denken we in de eerste plaats aan de « slaginstrumenten », zoals triangel, xylofoon en... voor de jongsten de « kleppers ».

Er is een tijd geweest dat de banjo en de mandoline zeer sterk verspreid waren tussen de jongeren. Het lijkt geen twijfel dat de banjo een hard en ongezellig instrument is dat — met zeer velen samen bespeeld — in openlucht misschien wel effect geeft, maar dat voor intiemere kring, in afdeling, op feestavonden, in familiekring zeker alles behalve stijlvol klinkt! De mandoline is daarentegen een zwak instrument, en veeleer geschikt om door virtuosos bespeeld te worden.

Denken we dus niet dat onze speelschaar niet kan ingericht worden omdat we geen banjo's hebben!!

Met een korps blokfluiten (die natuurlijk ook meerstemmig kunnen spelen), waarbij we ook denken aan toevoeging van de prachtige klanken van een **altblokfluit**, en met gitaar zijn er heerlijke resultaten te bekomen.

De harmonika is het minst geschikt voor de speelschaar, omdat zij eigenlijk geen instrument als dusdanig is. Het is eerder een samenraapsel van allerlei klanken. Zij doet daarbij aan echte straatmuziek denken en brengt een atmosfeer van uitgelatenheid en kabarettijl. Het is overigens een duur instrument en misstaat in een fijn geüniformeerde marskolonne. Ook al druist dit in tegen de algemene opinie (die door radiokabarettiedjes wel zeer sterk beïnvloed wordt), alle ernstige muziekpedagogen en specialisten van de huis-en volksmuziek denken er zo over.

* 230 —

Elke bijeenkomst wordt begonnen en besloten met het gebed: Kernronde, Leiderskring, zondagbijeenkomst, tocht, trektocht, fietstocht. De mondgebeden die tijdens deze bijeenkomsten van onze jongens of leidersgemeenschap gebeden worden moeten in uiterlijke stijl en verzorging de innerlijke ingetogenheid en bezinning bevorderen. Zij moeten eveneens van elk « samen bidden » een wijdingsvol « samen voelen » maken.

Het gestileerde samen bidden is tevens een opleiding tot het familiale en tot het parochiale gebed.

Een allereerste noodzakelijkheid is natuurlijk dat de gebeden gekend zijn.

* 231 — WELKE GEBEDEN MOETEN GEKEND ZIJN.

Buiten de kerkelijke gebeden die meestal in het gewone jeugdbewegingsleven zullen gebruikt worden — het Onze Vader, het Wees gegroet, het Avondgebed, het Rozenhoedje, het Angelus, de Kompletten en de Heilige Mis-gebeden — zullen wij in de CHIRO ook enkele gebeden gebruiken die speciaal voor Chirojongens of -leiders gemaakt werden en door de Geestelijke Overheid werden goedgekeurd:

* 232 — HIER VOLGEN DEZE GEBEDEN:

GEBED VOOR DE LEIDERSKRING

Heer Jezus, die gezegd hebt: « Waar twee of drie uwer in Mijn Naam vergaderd zijn, ben Ik in hun midden », wij stellen deze vergadering onder Uw bijzondere hoede.

Help ons steeds in alles indachtig te blijven dat onze besprekingen hier moeten beogen Uw meerdere Eer en Glorie.

Zend ons Uw geest van Licht en Sterkte, opdat al onze beweegredenen en besluiten gans zouden overeenstemmen met Uw Heilige Wil.

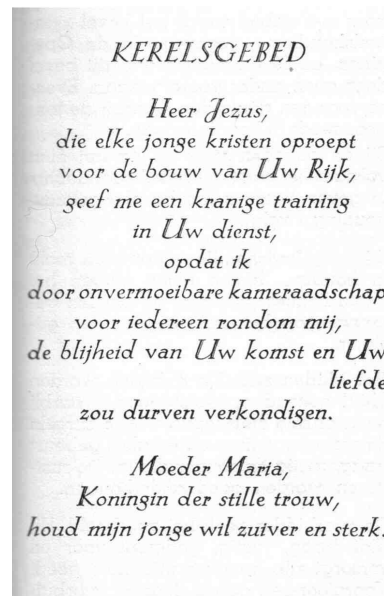
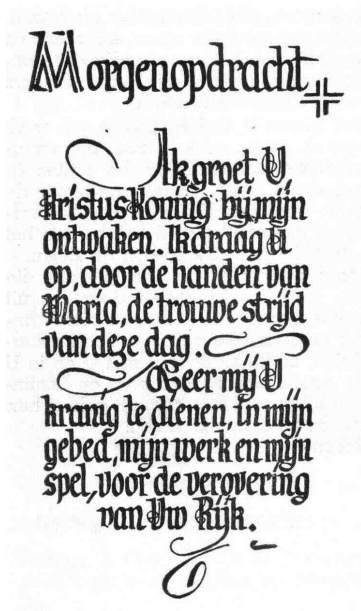
Onze Vader. — Wees gegroet.

GEBED NA DE LEIDERSKRING

Vergun, o Heer, Uw Zegen over ons werk, over onze jongens en over ons zelf.

Laat ons, wij bidden er U om, de heerlijke taak zielen te behouden of te winnen voor Uw Rijk, steeds vurig en volhardend volbrengen. Zuiver onze harten van alle bijbedoelingen, naijver of kleinmoedigheid. Verlicht ons verstand, opdat onze gedachten, woorden en werken niet al te onwaardig of te ondoelmatig zouden zijn voor dragers van Uw Blijde Boodschap.

Wij offeren U, Koning Kristus, ons werk hier op om te voldoen voor de menigvuldige tekortkomingen en fouten in ons eigen leven, en als dank voor de grote gunst die U ons hebt willen verlenen met ons te laten helpen aan het uitbreiden van Uw Rijk in de zielen. Moge de last en de moeilijkheden die ons werk meebrengt — door ons uit Liefde gedragen — over de zielen onzer jongens vele genaden doen nederdalen, opdat zij door U met U en in U de goede God zouden eren en beminnen uit geheel hun hart, uit geheel hun ziel en uit al hun krachten. Amen.

* 233 — WIJZE VAN BIDDEN IN GROEPSVERBAND

Bij elk aantreden in gemeenschap voor een gebed wordt het bevel « gebedshouding » gegeven. In de Openings- en Slotformatie wordt dit bevel door geen ander voorafgegaan. Evenzo voor een aantreden waarbij de jongens reeds in houding staan.

Bij de gebeden vóór en na het eten volstaat het eerst het bevel « aandacht » te geven waarna het bevel « gebedshouding » volgt.

Bij de **gebedshouding** staat men recht in houding, hielen tegen elkaar, het hoofd lichtjes gebogen, de handen gevouwen op borsthoogte, de ogen gesloten.

Het bidden zelf: De gebeden worden altijd gezegd op fluisterton, waarbij geen enkele stem opvalt. Men spreekt de woorden zuiver uit en alles gebeurt traag, rustig en zonder dreun. De rust-pozen worden goed onderhouden.

De voorbidder geeft het voorbeeld. Hij bidt traag, rustig, gedempt voor en verzorgt zijn houding uitermate goed. Vooraleer een gebed door de voorbidder ingezet wordt moet het volstrekt stil zijn.

Sommige gebedsvormen vereisen een uitdrukkelijk meeleven door het gemeenschappelijk aannemen van bewegingen en houdingen. Zo worden de Heilige Misgebeden afwisselend staande, neergezeten en geknield gebeden. Ook worden er op bepaalde ogenblikken buigingen verricht. Deze houdingen worden aangegeven in het speciale Misboekje voor de gemeenschap dat in de CHIRO gebruikt wordt. Hetzelfde dient gezegd van de Kompletten die 's avonds als inzet van de Avondwijding gebeden worden in de oudere afdelingen en op bepaalde bijeenkomsten zoals leidersavonden, bivakavonden, enz.

* 234 — HOUDING BIJ DE PRIESTERZEGEN

Door de leider wordt teken gegeven dat men zou knielen voor de zegen. Soms kan het nuttig zijn gewoon het bevel te geven « knielen ».

Wanneer we knielen blijft ons lichaam echter even kaarsrecht als bij 'n « geef acht »-houding. We buigen ons hoofd echter diep, terwijl we 'n traag kruisteken maken.

Bij het bevel « **fiks** » staan we terug recht in onberispelijke houding.

* 235 — Op alle jongens- en leidersbijeenkomsten is het **de priester die steeds voorbidt**.

In de Openings- en slotformaties van de groep is het dus de Bestuurder die het gebed voorzegt. Wanneer geen priester aanwezig is, bidt de groepsleider, of de afdelingsleider, vóór.

Bij het voorbidden moet er steeds aan gedacht worden op het gepaste ogenblik een geschikte intentie te verbinden aan het gebed.

NOTA:

Ook sommige liederen, zoals « Burchtgravinne », « Wees gegroet, o Sterre » en « Avondvlaggegroet » kunnen beschouwd worden als typische jongensgebeden (wanneer zij vooraf gegaan worden door en beëindigd worden met het Kruisteken).

Vanzelfsprekend hoort ook de **Belijdenistekst** bij de reeks eigen gebeden. Het is immers wenselijk dat deze tekst soms bij gelegenheid, als Avondgebed of als gebed bij een of andere plechtigheid samen wordt gebeden.

* 240 —

Willen wij niet enkel een persoonlijke stijl, in het kader van het jeugdleven, maar eveneens een persoonlijke stijl voor geheel het leven uitbouwen, dan moeten wij bijzondere zorg hebben voor de omgangsvormen.

Moelijk is het hiervoor vastbepaalde regels te ontwerpen. Een stijlvol voorkomen in houding, kledij, versiering, ceremonieel, enz. is tamelijk gemakkelijk te leggen. Een stijlvol omgaan met anderen is een kwestie van aanvoelen, opvoeden en vooral ook een kwestie van voorbeelden.

Op dit terrein speelt de houding en de omgangsvormen van een leider een allesbepalende rol.

Zonder dat tikje jovialiteit te verwaarlozen moet er in de groep een traditie van wellevendheid groeien:

— eerbied voor elkanders bezittingen, klederen, enz.;

— een van brutaliteit en banaliteit gezuiverde taal;

— een minimum van beleefdheid in aanspreken, gewoonten in het samenleven, tafelmanieren, enz.

Het spreekt vanzelf dat deze omgangsvormen sterk in de hand worden gewerkt wanneer de stijl zoals beschreven in deze Keure met beslistheid wordt uitgebouwd. De levenswijze van een jongen wordt sterk beïnvloed door alles wat hem gevraagd wordt: gebedshouding, houding in formaties, versiering van heem, verzorging van uniform, inspecties, enz. Zo worden ook de niet-in-detail vastgelegde levensgewoonten verfijnd en geschaafd.

* 241 — AANSPREEKVORMEN

In de CHIRO is het gebruikelijk dat de Bestuurder van de groep aangesproken wordt door « Mijnheer Bestuurder » ofwel door « Eerwaarde ».

De leiders, van het ogenblik af dat ze dienst doen als leider, worden aangesproken met « Leider... » gevolgd door de voornaam ofwel door kortweg « leider ».

Deze aanspreekvorm is dezelfde voor alle leiders, van welke rang ze ook zijn. De jongens worden nooit aangesproken met hun familienaam, doch met hun voornaam. De bijnamen worden absoluut vermeden. Dat de voornamen van de jongens verkort worden of « vergemakkelijkt » worden is eerder een praktische kwestie.

* 242 — BESCHAAFDE ONGANGSTAAL

In de CHIRO wordt er aan elk leider gevraagd zijn uiterste best te doen om steeds een beschaafde taal te gebruiken wanneer hij tot de jongensgemeenschap spreekt.

Een instructie, 'n wachtwoorduitleg, 'n avondwoord behoort in een zo verzorgd mogelijk A.B.N. gesproken te worden. Indien het mogelijk is — er is hiervoor enkel maar wat durf en volharding nodig — zal de leider eveneens een beschaafde taal gebruiken wanneer hij een spel uitlegt en aanmerkingen maakt. Het klinkt altijd potserlijk wanneer de opmerkingen bij een marsoefening in een onbehoorlijk dialect gemaakt worden. Het geldt eveneens als regel dat de leiders onder mekaar op leidersdagen en leidersbivakken een algemeen beschaafde omgangstaal gebruiken. Vooral dan omdat hier leiders van verschillende gewesten en Verbonden bij elkaar zijn.

* 250 —

De eigen manier waarop wij gewoon zijn in de CHIRO te spelen, vormt een van de belangrijkste onderdelen van de spelopvoeding en van de verfijning van de jongen over het algemeen.

We wijzen eerst en vooral op de spelkledij, waarover reeds onder nr. 44 gesproken werd. De spelkledij helpt de jongens zich totaal geven in het spel en zij helpt de gemeenschapsgeest tijdens het spel te bewaren.

* 251 — SOBERHEID TIJDENS HET SPEL:

Niet enkel omwille van een prestatiezucht, maar veeleer om de zelfbeheersing en de stijlvolle houding aan te kweken vragen we aan de jongens tijdens het spel niet te snoepen, noch te drinken, noch te eten. Eenzelfde soberheid wordt er immers gevraagd bij de tochten, fietstochten en trektochten (zie nr. 260).

* 252 — SIGNALLEN BIJ HET SPEL:

aantreden: kort lang . —

stilte: lang —

begin spel: korte fluitstoten . . . .

einde spel: lange fluitstoten — — —

* 253 — SPELUITLEG:

De speluitleg is een verlengd bevel: een bevel waarvan de uitvoering langer duurt dan bij een gewoon bevel, doch dat even korrekt moet gevolgd worden. Tijdens de uitleg heerst er aandacht en stilte. Tijdens het spel een kordaat opvolgen van de uitleg.

* 254 — HET VECHTEN IN HET SPEL:

We dulden geen brutaliteit, maar wel hard spel. We stampen noch boksen of slaan. Duwen en trekken is toegelaten. We trekken niet opzettelijk aan de klederen. Niet bij het hoofd, haar, vingers, oren, tenen of neus nemen. Geen ledematen verdraaien of verwringen. Wil men het hoofd van een tegenstrever tussen de armen nemen, minstens één arm erbij nemen. De speeldas wordt achter in de broek gestoken, één vuistlengte over de broeksband.

* 255 — ESTAFETTESPELEN:

Aantreden in estafette achter de aantreedlijn. Eerste man treedt aan achter de startlijn. Het bevel is: « **aan de startlijn, klaar, één, twee** », **korte fluitstoot**. Is nummer één vertrokken, dan komt nummer twee aan de startlijn.

* 256 — Om de **SPELSTIJL** in zijn geheel in de groep te kunnen doordrijven, waardoor de jongens ook veel meer vreugde zullen beleven aan hun spel, is het nodig een juiste en algemene **speltechniek** uit te bouwen. Deze speltechniek immers is steeds gebonden aan de algemene richtlijnen van de spelstijl. Het trekken van de speeldas, het vormen van afdelingskamp, het ploegverdelen, techniek van het balspel, enz. werken ongetwijfeld de spelverfijning en de spelverheffing in de hand. De **regels van de speltechniek** kunnen geraadpleegd worden in de inlijvingseisen van elke afdeling en de algemene richtlijnen die bij elke spelinstructie behoren.

* 257 — SPELKEURE VAN DE KNAPEN

Wij, knapen, spelen voor ons vendel of ploeg:
— **geven voor de overwinning onze laatste adem;**
— **snoepen noch drinken tijdens ons spel;**
— **verliezen met de lach op het gelaat;**
— **bogen op taaiheid, de knapen eigen;**
— **roemen ons op fair spel;**
— **tonen ons ridderlijk tegenover zwakkeren;**
— **dulden geen twist in ons spel;**
— **aanvaarden dapper de beslissing van de leider.**

* 260 —

Het kader waarin een groep op bivak gaat, behoort zoveel mogelijk de sfeer van orde, zindelijkheid en stijl mogelijk te maken. Daartoe is het nodig dat van tevoren een bivakplaats verkend wordt en eventueel in orde gebracht wordt. Alles behoort zijn eigen plaats te hebben. Slaapzaal en eetzaal moeten zoveel mogelijk een **sobere**, maar eigen versiering krijgen. Banieren, pennoenen, muziekkapelinstrumenten kunnen op stijlvolle wijze worden samengebracht en zij kunnen daardoor een stemmig en stijlvol hoekje uitmaken.

Een **wachtwoordversiering**, eigen aan elke dag, dient voorzien te worden in de eetzaal (of gemeenschapszaal). Een grote **Belijdenistekst**, 'n **Kerelskeure**, 'n **wet van de Trouw**, enz. zijn sierteksten die een bepaald uitzicht geven aan de bivakplaats van een Chirogroep, terwijl 'n **Morgenopdrachtttekst** past in 'n slaappleats.

Het is evenzeer wenselijk dat een duidelijk wachtwoordbord zou aangebracht worden nabij de vlaggemast en waarop elke dag het wachtwoord van de dag kan worden aangebracht ter voortdurende herinnering voor de jongens. Ook de schikking van alles wat de jongens bij hebben op hun bivak, dient zorgvuldig vastgelegd te worden.

We zorgen er steeds voor dat, eens het eetgerei van de jongens goed afgewassen, alles ordelijk en eenvormig wordt geplaatst op de tafels of op een daartoe bestemde plaats. Het voornaamste is en blijft dat deze schikking **eenvormig** zij voor alle jongens die op het bivak aanwezig zijn.

* 261 — ORDENING VAN DE SLAAPPLAATS

Een moeilijker te verwezenlijken stijl is deze van de slaappleats. Nochtans kunnen we heel veel bereiken wanneer we ons houden aan de volgende richtlijnen:

Dekens: opgeplooid, waarbij de rondkant zo breed moet zijn als de matras of slaapzak. De andere zijde van het deken is 50 cm breed.

Lakens of slaapzak: opgeplooid en iets kleiner dan de dekens, zodat ze niet te zien zijn bij het opbergen in de geplooidde dekens.

Wanneer er verschillende dekens zijn, wordt één laken per deken weggeborgen. De dekens worden met de rondkant naar het voeteinde gelegd.

Rugzak: bevindt zich vóór de dekens (dus op het voeteinde van de slaapzak). Alles wat nergens anders een plaats heeft, behoort ordelijk in de rugzak gestoken te worden. De opening van de rugzak gericht naar het voeteinde van de slaappleats.

De piama wordt zorgvuldig opgeplooid en wordt gelegd op het laken dat zich in het bovenste deken bevindt: het piamavest links en de broek rechts, wanneer men aan het voeteinde staat.

Wanneer de jongens hun spelkledij aantrekken, dan behoort de **gewone uniform**, met onderdelen, weer even ordelijk op de slaappleats gelegd:

uniformbroek: opening pijpen naar rechts, voorkant naar voor, bovenste knoop dicht. Dit wordt zo op het bovenste deken gelegd;

uniformhemd: fijn opgeplooid boven op de uniformbroek;

das: dubbel geplooid in de hals van het hemd, zodat nog een klein gedeelte zichtbaar is. De dasring één vinger onder de halsrand van de das. De das wordt zo dubbel geplooid dat de dasring boven ligt;

schoenen: onder de slaappleats indien mogelijk. Ofwel er juist voor, tenzij er een speciale plaats voorzien is voor de schoenen en het schoenpoetsgerief.

Wanneer men de schoenen aan heeft, bevinden de turnpantoffels zich op deze plaats.

Bij de ordening van de slaapzaal moet er streng op gewaakt worden dat alles zeer goed gelijnd wordt: dekens allen even breed en even lang. Rugzakken gelijnd over de verschillende bedden. Hetzelfde voor de uniformkledij en -onderdelen.

Zo en niet anders zullen de jongens zelf deugd beleven aan de stijl van hun slaappleats. Zo en niet anders zal aan de slaappleats duidelijk te merken zijn dat we met een stijlvolle CHIRO te doen hebben.

* 262 — STIJL OP TOCHT

Wanneer we op tocht gaan, dan moet er, bij aankomst, een afdelingskamp gemaakt worden:

- aantreden in aangeduide formatie;
- de jongens leggen hun rugzak vóór zich;
- de schoenen worden links en rechts naast de rugzak geplaatst;
- alles wordt goed gelijnd;
- tijdens het spel is het afdelingskamp verboden terrein.

* 263 — STIJL OP TREKTOCHT

Een trektocht wordt enkel gedaan bij Kerels. Alsdan zijn volgende richtlijnen van groot belang. Wil de trektocht een werkelijke training zijn, dan moet hij verlopen in een welbepaalde stijl:

- afdeling of vendel blijven bij mekaar. Geen voorlopers en geen achterblijvers;
- de tucht moet nog steviger zijn dan in het heem of op een tocht;
- er wordt kranig doorgestapt. We slenteren niet;
- van fruitbomen, veldvruchten en takken blijven we af;
- nooit lopen we over geploegde velden, nooit over weiden in het hooiseizoen;
- we vermijden te grote luidruchtigheid, we spelen niet, we doen 'n trektocht!
- tijdens de trektocht wordt er nooit gerookt of gesnoept.

* 264 — STIJL OP FIETSTOCHT

Ook de fietstocht speelt zich af in een welbepaald kader waaraan we moeten houden, wil de fietstocht niet ontaarden in toeristische sleur of in een krachtpatserij.

- Bij aankomst op de vertrekplaats, onmiddellijk fiets aan de kant zetten;
- in bebouwde kommen of op grote banen waar fietspaden zijn, rijden we niet voor de gids-vóór en niet achter de gids-achter;
- in steden en grote gemeenten rijden we nooit naast elkaar;
- bij bevel « stop » dit niet te plots doen, wel vertragen en op de berm van de weg rijden om daar te stoppen.
- **Praktische signalen** wanneer we met minstens 10 jongens op fietstocht zijn:
  - stoppen:** gids-vóór zwaait arm vertikaal — gids-achter geeft korte fluitstoten;
  - vertragen:** gids-vóór zwaait arm horizontaal — gids-achter geeft lange fluitstoten.

* 265 — Noch op bivak, noch op tocht, fietstocht of trektocht komen we onderweg in herberg of winkel, zonder toestemming van de leider.

h eenzstijl

* 270 —

Niets heeft zoveel invloed op de levensstijl van een mens dan het milieu waarin hij verblijft, dan de kamer, de plaats of het lokaal waarin hij verscheidene uren doorbrengt. Het heem in de CHIRO mag geen uitzondering maken op het geheel van stijlvolle uiterlijkheden, houdingen, kledij, enz. van de Chirowerking. Veel van wat we bereiken willen langs het ceremonieel, de omgangsvormen, de orde en de tucht gaat verloren wanneer er niet een heem is waarin de jongens zich thuis kunnen voelen en waarvoor zij het nodige respect hebben. De Heemstijl is niet zomaar een kwestie van versiering.

* 271 — DE ZORG VOOR HET HEEM

De inrichting is uiterst belangrijk. Niet de luxe, het comfort en dergelijke dingen, maar de doelmatigheid, de verzorging, de zuiverheid van het heem en zijn inrichting is iets dat moet verwezenlijkt worden, ook in de nieuwe of in de arme groep. Bezitten we niet alles wat we nodig hebben, toch kan dat wat we bezitten verzorgd en zuiver zijn:

- alles wat niet nodig is of niet gebruikt wordt dient **verwijderd te worden**;
- de meubelen moeten goed onderhouden zijn en vooral niet beschadigd zijn!;
- de vloer, muren, vensters, zoldering en deuren moeten regelmatig **onderhouden en gekuist worden**. Het geldt dat we besteden aan schilderwerk, kuisgerief, gordijnen, reparaties is uiterst goed besteed en absoluut verantwoord. Deze uitgaven gaan altijd vóór de uitgaven voor muziekkapelinstrumenten, en andere voorwerpen die niet onmisbaar zijn;
- in het heem behoort een **spelenkast** die doelmatig verdeeld is in vakjes zodat elk spel (apart) er zijn eigen plaats in heeft. Spelen aanschaffen zonder dat men beschikt over een spelenkast die kan gesloten worden is onverantwoord. In dat geval doet men beter geen spelen aan te schaffen;
- in het heem moet voldoende **zitgelegenheid** zijn. Een heem waarin de jongens op de vloer moeten zitten leidt onvermijdelijk tot tuchteloosheid en slordigheid. Alle gezelligheid gaat hier verloren — ook met de meest aangepaste versiering!;
- **storende elementen** in het heem moeten onverbiddelijk verwijderd worden: deuren die piepen, vensters die niet sluiten, ruiten die gebroken zijn, onnodige nagels in de deuren of muren, stoelen die wiegen, enz.;
- een degelijke verwarming moet in de winter voorzien worden. Dit is een onvermijdelijke uitgave die alleszins een zeer grote rol speelt in de gezelligheid van het heem.

* 272 — ELEMENTAIRE INRICHTING EN VERSIERING

- Schilderwerk van wanden en deuren zo licht mogelijk houden. Gebruik zo min mogelijk behangpapier. Schilder alles liever met lichte pastelkleurige waterverf;
- als luchter kan een oud echt wagenwiel, een stormlamp of een smeedijzeren luchter veel beter tot zijn recht komen dan nieuw gekochte luchters;
- hang geen prenten, teksten of soortgelijke versieringen met punaisen tegen de muur. Het is afschuwelijk en niets gezelligs;
- wandplaten met foto's van jongenskoppen of jeugdbewegingsactiviteiten, sierteksten, moeten gehangen worden in een vast, sober kader en dit op ooghoogte. Dit maakt alles veel intiemer dan wanneer we alles veel hoger hangen;
- kleine kapstokjes voor het gebruik van de jongens — liefst per vendel gerangschikt om inspecties mogelijk te maken (vooral nodig voor de dassen);
- indien mogelijk is een vendelrek voor wegbergen van uniformen tijdens speltijd uiterst nuttig;
- laten we **degelijk materieel** gebruiken voor onze versiering: geen te licht tekenpapier, geen vulgair karton, geen punaisen, geen mika in plaats van glas, geen te kleine kaders, enz.

* 273 — TYPISCHE VERSIERING VOOR HET CHIHOHEEM

- een groot **kruisbeeld** op de ereplaats;
- een sober, origineel **Mariabeeld**, liefst een « Burchtgravinne » op een daartoe geschikte sokkel met de mogelijkheid er bloemen en kaarsen bij te brengen;
- een afgewerkte **banierstandaard** voor de afdelingsbanier aan de hoofdmuur;
- kleine, maar stevige **pennoenstandaarden**, naast de banier;
- een sobere, maar zeer grote **Belijdenistekst** die op de hoofdmuur aangebracht wordt;
- een bepaalde plaats voor de **wachtwoordtekst** die elke maand stipt op tijd vernieuwd wordt en er steeds even verzorgd uitziet;
- een sterk **afdelingsschild** in goed materiaal, in de kleuren van de afdeling;
- een welbepaalde plaats voor de **vendel-versiering**. Het best is hiervoor grote wandplaten in houtvezelplaat als vendelmuur aan te brengen (eveneens op ooghoogte). Hierbij behoort dan het vendelschild, vendelnaam, leuze en verdere versiering door de jongens van het vendel zelf gemaakt;
- een **diensbord** en een **mededelingenbord** op de vrij gebleven muren.

* 274 — Om de onderhoud van het heem te verzekeren wordt er elke week een **VENDEL VAN DIENST** aangesteld. Zij staan die week in voor het onderhoud van het heem als gemeenschappelijk tehuis voor geheel de afdeling. Elk vendel blijft echter nog verantwoordelijk voor de eigen versiering en inrichting van de vendelmuur of vendelhoek.

* 275 — Op geregelde tijdstippen, bijvoorbeeld na het bivak of bij het begin van een nieuwe werkperiode wordt er « **grote kuis** » gehouden. Het is dan tevens het ogenblik om inrichting en versiering eens te vernieuwen, of een andere schikking voor sommige onderdelen van de heeminrichting te overwegen.

De vernieuwing van de versiering is en blijft evenwel een voortdurende zorg. Leiders en jongens moeten geheel het jaar door bekommerd blijven met de aangepaste versiering van hun heem (vernieuwing van wachtwoorduitbeelding — uitbouw van vendelwedstrijden — uitgebeelde aankondiging van grote verwezenlijkingen zoals Meivaart, Bivak. enz. — vervanging van versieringsmotieven die de liturgische tijd uitbeelden). Het heem moet de **spiegel zijn van het leven van de afdeling** en daarom moeten de jaargetijden, de liturgische perioden, de wachtwoorden en de grote strevingen van de afdeling hier duidelijk kunnen gevolgd worden.

* 280 —

Over de techniek van het houden van een bivakvuur vinden wij gegevens in andere uitgaven.

Enkele stijl-richtlijnen zijn hier noodzakelijk.

Een bivakvuur wil een zeer bijzondere sfeer scheppen. Deze speciale, we zouden bijna durven zeggen, plechtige en toch stemmige sfeer wordt opgebouwd door de inhoud maar niet minder door de manier waarop we zorg dragen voor het kader, de versiering, het ceremonieel en het voorbrengen van de delen.

* 281 — DE OPSTELLING BIJ HET BIVAKVUUR

— Zo mogelijk moet er een banier aan 'n vlaggemast kort bij de bivakvuurplaats opgericht worden.

— Een Lieve Vrouwebeeldje en alle aanwezige banieren en pennoenen, muziekkapelinstrumenten en eventueel siervlaggen zijn hier zeker op hun plaats.

— Er moet een afgetekende plaats voorzien worden voor de deelnemers, de leiding van het bivakvuur, de bivakleider, de bivakproost, de uitgenodigden, de spelers en zo mogelijk voor de leden van de muziekkapel en de speelschaar. Er moet tenslotte een plaats voorzien worden voor het aankleden.

* 282 — PROGRAMMA VAN BIVAKVUUR

Volgende prestaties zijn op een bivakvuur op hun plaats: Enkele (niet te veel) stijlvolle, maar plezierige bonteringnummertjes, gezelschapsliederen, 'n nieuw bonteringliedje, optreden van de muziekkapel en het spelen van de speelschaar, stemmige, aangepaste gedichten, stemmingsliederen, een spannend verhaal of een voorlezing, vendelen, en de avondwijding. Dit alles wordt voorafgegaan door een sober, maar afgewerkt ceremonieel « de opening » van het Bivakvuur.

* 283 — AANVANG VAN HET BIVAKVUUR

Een Bivakvuur kan zeer goed ingeleid worden door een **stille avondmars**.

Het aantreden rondom het vuur (op welbepaalde plaatsen) gebeurt in volledige stilte en op één gelid, tenzij er zoveel aanwezigen zijn dat men twee gelederen nodig acht.

Het deken dat, naar traditie, gedragen wordt bij een bivakvuur wordt op 'dezelfde wijze gedragen door alle deelnemers. Enkel de leider van het Bivakvuur, **de heraut**, draagt dit deken niet.

* 284 — CEREMONIEEL

De **opening** van het Bivakvuur en het aansteken van het vuur kan op allerlei wijzen gebeuren. Er moet op gewaakt worden dat dit niet geïmproviseerd wordt. Op voorhand moet nauwgezet het verloop van dit ceremonieel vastgelegd worden.

Volgende onderdelen van dit ceremonieel kunnen voorzien worden (al dan niet in deze volgorde, al of niet volledig zoals hier aangegeven):

- Sonnerie door Muziekkapel.
- Bivakleider en Bivakproost worden met genodigden naar hun plaats geleid.
- De heraut van het Bivakvuur verwelkomt en nodigt de Bivakleider uit het vuur te ontsteken.
- Fakkeldragers bieden brandend vuur, en de Bivakleider ontsteekt het vuur.
- De Bivakproost zegt een kort openingsgebed en zegent het vuur.
- Kaarsen worden nu ontstoken bij het Mariabeeld (met dezelfde fakkels).
- Een zeer korte inleiding wordt dan gegeven door de Bivakleider.
- Een plechtig lied door allen gezongen, en het aantreden van banieren en pennoenen kunnen deze opening verder afwerken.
- Indien een vlaggemast in de nabijheid staat, zal bij het aantreden van de banieren ook de banier gehesen worden.

Dit ceremonieel kan eventueel begeleid worden door 'n muzikale omlijsting.

Inlijving en Belofte-jongens

* 290 —

De inlijving is de definitieve opname van de jongen in de groep en in de afdeling zo de jongen van een vorige afdeling overkomt.

Om ingelijfd te worden moet de jongen aan een minimum van voorwaarden voldoen. Het zijn voorwaarden die hem duidelijk laten voelen dat hij moet beantwoorden aan de eisen die door een jeugdfamilie gesteld worden.

Door de inlijving wordt een jongen beschouwd als een kameraad met dezelfde rechten en plichten als al de andere Chirojongens van zijn afdeling. Hij krijgt er dan ook de kentekens van: hij mag voortaan de uniform met het afdelingsschild op de linkermouw dragen.

Wanneer hij in burger gekleed is, mag hij ook het burgerkenteken dragen. Voor de eisen die gesteld worden vooraleer ingelijfd te worden verwijzen wij naar de voor elke afdeling speciaal bestemde « **inlijvingseisen** » (stamboekjes).

* 291 — DE INLIJVINGSPLECHTIGHEID

Deze is een zeer eenvoudige plechtigheid. Ze heeft plaats in de Openingsformatie van de groep, onmiddellijk na het wachtwoord. De groepsleider kondigt dan aan dat die bepaalde jongen de inlijvingseis van zijn afdeling afgelegd en de proeftijd goed doorgemaakt heeft. Hij heet de jongen hartelijk welkom in de groep en in zijn afdeling en overhandigt hem het afdelingskenteken (schild met het symbool van de afdeling, dat op de linkermouw gedragen wordt).

Hiertoe komt de in te lijven jongen tot op twee meter van de groepsleider staan, wanneer zijn naam genoemd wordt.

In het kader van de afdeling, in de loop van diezelfde zondag duidt de afdelingsleider het vendel aan waarin de nieuweling zal opgenomen worden. Dit vendel ontvangt de nieuwe met een juichkreet.

Wanneer een jongen van de ene afdeling naar de andere overgaat, dan verwijdt hij het afdelingskenteken van de afdeling waaruit hij komt. De afdelingsleider bezorgt hem het inlijvingsboekje van zijn nieuwe afdeling (of het stamboekje) en de proeftijd voor de inlijving in zijn nieuwe afdeling begint. Na de proeftijd en na het afleggen van zijn inlijvingseis kan de jongen dan ingelijfd worden.

Bij het overgaan van de ene afdeling naar de andere wordt het beloftekenteken behouden tot wanneer de belofte in de nieuwe afdeling afgelegd wordt. Dan eerst wordt het oude beloftekenteken vervangen door het nieuwe. Dit geldt ook voor het beloftekenteken van de kerel die als leider zal worden aangesteld. Hij behoudt dus ook zijn Kerels-beloftekenteken tot op de dag dat hij zijn Leidersbeloftekenteken zal ontvangen. (Voor de proeftijd en aanstelling van leiders zie verder onder nr 310).

* 292 — DE BELOFTE VOOR JONGENS

Een jongen die enkele maanden lid is van zijn afdeling wordt elk jaar uitgenodigd zich voor te bereiden op de Belofte. De Belofte, met zijn grondige voorbereiding op alle gebied, is de stap die de jongen kan zetten **om geheel in de geest van zijn afdeling te leven**. Het afdelingsleven immers is vooral gericht op de beleving van de Belofte.

In elke afdeling hebben we een eigen Belofte met eigen voorbereiding en met eigen geest: Bij de Burchtknappen heet de voorbereiding de **Zonnetocht**, bij de Knappen de **Kroonwacht** en bij de Kerels de **Pinksterformatie**.

Afzonderlijke uitgaven belichten deze belangrijke beloftevoorbereidingen in al hun uitzichten.

* 293 — DE BELOFTEPLECHTIGHEID

De Belofteplechtigheid voor Burchtknappen, Knappen en Kerels werd afzonderlijk uitgegeven in het handboek dat voor de Belofte in elke Afdeling gebruikt wordt.

(De « **Zonnetocht** » (Burchtknappen), « **Verheven tot Gods Adel** » (Knappen) en « **Gewijd tot Zijn Strijd** » (Kerels). Deze van de leiders vindt ge onder nr 310).

Hier volgen de Belofteksten van de drie afdelingen:

BELOFTETEKST
BURCHTKNAPEN

KONING JEZUS,
GIJ KOMT NAAR MIJ
VOOR U WIL IK
BLIJ DOEN WAT
GIJ VRAAGT.

BELOFTETEKST
KNAPEN

DIT IS MIJN TROUW
DE KONING GEWIJD.
DOOR HET BELEVEN
VAN MIJN BELJDENIS
BLIJF IK MIJN
DOOPGELOFTE
GESTAND.

PINKSTEREED
KERELS

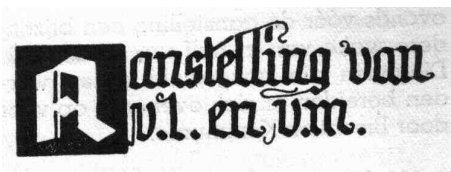
IK VERBIND MIJ
DOOR DE KRACHT
VAN MIJN VORMSEL
TOT 'N KRANIGE
DIENST IN DE
OPGAVE WAARVOOR
KRISTUS ME OPROEPT.

Dit is de kerelsopgave

Wij, kerels
zijn een strijdformatie
van weerbare jonge kristenen.
kerelsleven is dienst,
onze keure 'n training
in de belijdenis.

BURCHTWET

Ik ben een Burchtknaap
van
Kristus = Koning.
Daarom ben ik kranig,
broederlijk
en altijd blij.

* 300 —

De rol van vendelleiders en voormannen is in elke afdeling zeer belangrijk. Daarom ook wordt er aan hen een uiterlijk kenteken verleend dat hen op plechtige wijze wordt overhandigd. Om tot vendelleider of voorman aangesteld te worden moet de jongen in diezelfde afdeling reeds zijn inlijvingseis afgelegd hebben. Hij moet minstens drie maanden de functie van vendelleider of voorman op proef vervuld hebben en voldoening gegeven hebben.

Het is wenselijk dat we eveneens eisen dat deze jongen zijn Belofte in die afdeling zou afgelegd hebben. Vóórdien blijft hij dan steeds vendelleider of voorman-op-proef (aspirant-vendelleider of aspirant-voorman).

* 301 — ONMIDDELIJKE VOORBEREIDING TOT DE AANSTELLING

Indien het mogelijk is geschiedt er 's avonds vóór de aanstelling een bijzondere wake van 'n half uur in de kerk. Diegenen die aangesteld zullen worden bereiden er zich eveneens op voor door Biecht en Kommunie.

* 302 — DE AANSTELLING ZELF

De aanstelling gebeurt in het kader van de groep of van de afdeling, in de Openingsformatie van 's zondags onmiddellijk na de wachtwoorduitleg. De groepsleider roept de namen af van de aspiranten. Deze jongens komen tot op vijf meter van de groepsleider aantreden.

De groepsleider of eventueel de afdelingsleider roept de eerste jongen bij zijn naam. Deze treedt naar voren en treedt aan juist voor de groepsleider (afdelingsleider).

De groepsleider (afdelingsleider) ondervraagt nu de toekomstige vendelleider of voorman. Deze ondervraging is aangepast aan elke afdeling.

Na het uitspreken van de formule, die verschilt volgens de afdeling, bevestigt de groepsleider (afdelingsleider) de kentekens van vendelleider of voorman op de schouderstukken van de jongens. Dit bevestigen der kentekens gebeurt onmiddellijk nadat de jongen zijn formule uitgesproken heeft. Daarna is het de beurt aan de volgende die met de formule begint en die daarop zijn kentekens ontvangt.

Elke jongen wordt afzonderlijk door de groepsleider (afdelingsleider) met een krachtige handdruk gelukkigewent. Wanneer dit gebeurd is, treden de aangestelde vendelleiders en voormannen terug aan op 5 meter van de groepsleider, waar ze blijven staan tot het einde van de formatie.

* 303 — AANSTELLING BIJ DE BURCHTKNAPEN

Grl.: ...de leiding van de groep wil U een bijzondere taak geven bij de jongens van uw afdeling. (Hij zegt enkele woorden over deze taak en over het vertrouwen dat de leiders in de vendelleiders (voormannen) stellen).

Grl.: En nu vragen we U of ge deze taak wilt aanvaarden.

I.: Ja, leider.

Grl.: speldt hem het vendelleiders-(voormannen)-kenteken op de schouderstukken terwijl hij een aanmoedigend woordje zegt.

* 304 — AANSTELLING BIJ DE KNAPEN

Grl.: ...de leiding van de groep wil U een speciale taak geven bij de jongens van uw afdeling. (Hij zegt enkele woorden over de taak van VL of VM en over het vertrouwen dat de leiders en de jongens in hem stellen.)

Grl.: Wij vragen U of ge deze taak wilt aanvaarden.

J.: Ja, leider.

Grl.: Mogen de leiders op U rekenen en zult gij een trouwe aanvoerder zijn voor de jongens van uw vendel ?

I.: Ja, leider.

Grl.: Speldt hem het VL- of VM-kenteken op de schouderstukken terwijl hij een aanmoedigend woordje tot de jongen richt.

* 305 — AANSTELLING BIJ DE KERELS

Groepsleider: De leiding wil U aanstellen tot vendelleider (voorman) van het..... vendel. Aanvaardt gij deze taak uit vrije wil?

De Jongen: Ja, ik aanvaard.

Groepsleider: Kent gij de verplichtingen aan deze taak verbonden ? Gehoorzamen aan de leiding, werken, bidden en offeren voor uw vendeljongens: alle werk voor uw vendel en afdeling, hoe zwaar en lastig ook, blijmoedig volbrengen. Aanvaardt gij deze verplichtingen ?

De jongen: Ja, ik aanvaard.

Groepsleider: Weet gij dat het uw voornaamste opgave moet zijn, uw vendeljongens voor te gaan als Kerel, trouw aan de Kerelsopgave, de Kerelskeure en de Kerelsdienst? Weet gij dat uw leven 'n voorbeeld moet zijn voor de anderen ?

De jongen: Ja, ik ken deze verplichtingen en wil ze met Gods hulp volbrengen.

Groepsleider: Leg dan uw hand op de banier en verpand uw trouw.

De jongen: Op mijn eer beloof ik alles te doen wat de trouw aan de Kerk en aan Vlaanderen mij oplegt. Ik wil 'n dapper Kerel zijn en 'n goed vendelleider (voorman). Blijmoedig en met liefde zal ik m'n plicht volbrengen en 'n oprecht kameraad zijn voor al mijn vendeljongens. Zo helpe mij God en mijn Moeder Maria.

Groepsleider: Aanvaard dan dit kenteken. Het weze voor U een voortdurende herinnering aan uw plicht en voor uw vendeljongens het symbool van uw kameraadschap.

* 310 — DE ASPIRANT-LEIDER

Vooraleer tot leider aangesteld te kunnen worden, moet elk toekomstig leider een proeftijd van minstens drie maanden doormaken als aspirant-leider. Eventueel kan daarbij nog een stagetijd in een of andere nabijgelegen groep gedaan worden. Het inzetten als aspirant-leider geschiedt zonder enige plechtigheid. Het wordt enkel bekendgemaakt bij de Openingsformatie van de groep. Gedurende de proeftijd draagt de aspirant-leider het leiderschild op de linkermouw en het afdelingskenmerk van de afdeling waarin hij dienst doet op de schouderstukken.

* 311 — AANSTELLING TOT LEIDER

Om als leider aangesteld te worden moet de aspirant-leider **minstens 17 jaar oud zijn en tijdens de proeftijd voldoening gegeven hebben**. De aanstelling gebeurt door de Eerwaarde Heer Bestuurder van de groep in aanwezigheid van alle jongens van de groep. De leidersbelofte wordt op datzelfde ogenblik uitgesproken.

Het meemaken van een **Scholingsbivak** is één van de voornaamste eisen die de groepsleiding zou moeten stellen om een leider te kunnen aanstellen.

* 312 — DE LEIDERSBELOFTE

Als een persoonlijk voornemen, spreekt de nieuwe leider zijn leidersbelofte uit. In de leidersbelofte verbindt de leider zich tot een oprechte trouw aan de leiderstaak en tot een kranig nastreven van het levensprogramma van de leider (zie leidersstamboek).

Op dat ogenblik ontvangt hij uit de handen van zijn Eerwaarde Heer Bestuurder de witte leiderskoord, teken van de band die de leider met zijn jongens verbindt, samen met het leidersbeloftekenteken dat hem op de linkerborstzak van de uniform gespeld wordt.

De leidersbelofte kan altijd in gemeenschap met andere leiders hernieuwd worden.

* 313 — ERKENNINGEN

De beweging erkent slechts leiders die minstens 17 jaar oud zijn en door hun E.H. Bestuurder als dusdanig aangesteld werden. Bij hun aansluiting ontvangen zij hun leidersstamboek waarin de leiderserkenning aangetekend wordt door de Nationale Leiding.

ERKENNING VAN GROEPSLEIDER

De beweging erkent slechts groepsleiders **die minstens 19 jaar oud zijn** en door hun E.H. Bestuurder als dusdanig aangesteld zijn. Slechts onder deze voorwaarden mag het groepleidersschild gedragen worden. Leaders die de taak van groepleider waarnemen en nog geen 19 jaar oud zijn, worden aanzien als **aspirant-groepsleiders**.

ERKENNING VAN KADERLEIDER

De kaderleiders worden door de Diocesane Verbondsleiding aangesteld omdat zij een taak opnemen die verder gaat dan de eigen parochiale groep. Ze worden door de beweging in dat geval als dusdanig erkend. De aanstelling gebeurt nadat het akkoord van de E.H. Bestuurder van de groep door de betrokken leider ingewonnen werd.

Een leider kan slechts als kaderleider aangesteld worden als hij **minstens 20 jaar oud is**. Slechts in dit geval mag het kaderleidersschild gedragen worden. Leaders die nog geen 20 jaar oud zijn kunnen wel door de Diocesane Leiding met een kaderleidersopdracht belast worden, doch dan zijn zij **aspirant-kaderleiders** en dragen nog geen kaderleidersschild.

* 314 — AANSTELLING VAN GEWESTLEIDERS

De Gewestleiders worden aangesteld door de Diocesane leiding waarin het gewest thuis hoort. Deze aanstelling wordt uitgedrukt in een officieel schrijven vanwege de Diocesane leiding.

Bij een eerstvolgende samenkomst van alle leiders of van alle jongens van dit gewest zal de Diocesane Verbondsleiding de nieuwe gewestleider aan het gewest voorstellen en de aanstelling bevestigen.

* 315 — AANSTELLING VAN DIOCESANE VERBONDSLEIDERS

De Diocesane Verbondsleiders worden, op voorstel van de Diocesane Verbondsproost, aangesteld door hun Bisschop. Zij krijgen hierdoor een uitdrukkelijke zending voor de Chirowerking in dit bisdom.

Voor deze aanstelling is geen bepaalde plechtigheid voorzien. Het is echter de gewoonte dat, bij een eerstvolgende gelegenheid waarbij alle leiders of alle jongens van het Diocesaan Verbond samen zijn, de nieuw-aangestelde Verbondsleider aan zijn Verbond wordt voorgesteld door de Diocesane Verbondsproost.

De leiders van de **Diocesane Verbondsleiding** en van de Diocesane Verbondsraad worden aangesteld door de Diocesane Verbondsproost en -leider. Hiervoor is evenmin een plechtigheid voorzien.

* 316 — AANSTELLING VAN LANDBONDLEIDER

De Landsbondleider wordt aangesteld door Zijne Eminentie de Kardinaal. Hij krijgt hierdoor een uitdrukkelijke zending door het hoogste kerkelijk gezag in ons land.

Voor de aanstelling zelf is geen plechtigheid voorzien. Het is echter vanzelfsprekend dat de nieuwe Landsbondleider op de eerstvolgende Nationale bijeenkomst voor de leiders, door de Landsbondproost aan alle leiders wordt voorgesteld.

De leden van de **Landsbondleiding** en van de Landsbondraad worden aangesteld door de Landsbondproost en Landsbondleider. Hiervoor is evenmin een plechtigheid voorzien.

* 317 — DE PLECHTIGHEID DER LEIDERSAANSTELLING EN LEIDERSBELOFTE

Zoals hoger reeds gezegd, gebeurt de leidersbelofte samen met de aanstelling tot leider.

De aanstelling is een daad van de parochie, door de Pastoor of de Onderpastoor vertegenwoordigd. Het is het geven van een zending.

De Leidersbelofte is een daad van de leider zelf. In zijn belofte aanvaardt de leider zijn leiderschap als een dienst van Kristus, aan wie hij trouw belooft. De Leidersbelofte kan aldus ook **hernieuwd** worden buiten het parochiaal verband, op uitzonderlijke Leidersdagen, bij het slot van een Leidersbivak en soortgelijke gelegenheden.

Heel de groep staat aangetreden vooraan in de kerk. De banierdragers der afdelingsbanieren staan opgesteld aan de Evangeliekant van het altaar, het gezicht naar het altaar gekeerd. De groepsbanier, door een leider gedragen staat vóór de afdelingsbanieren. Zij wordt zo vastgehouden dat ze naar voren neigt.

Aan de Epistelkant staat een tafeltje met de witte fluitkoord en het beloftekenteken van de aan te stellen leider, met daarbij de benodigdheden voor het wijden van de kentekens.

De priester komt uit de sakristie en gaat naar het altaar waar hij knielt. Nadat de gehele groep het lied « Chirokameraden » gezongen heeft treedt de aan te stellen leider naar voor en blijft vóór de trappen van het altaar staan, in houding.

De groepsvaandrig treedt links naast hem, op één meter afstand aan. De banier nijgt licht naar het altaar toe. De groepsleider treedt aan, rechts van de nieuwe leider.

De priester knielt voor het altaar, terwijl ook alle jongens en leiders knielen. Alleen de vaandrigs blijven in houding staan.

P.: In de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes.

A.: Amen.

P.: Onze kracht en onze sterkte is God de Heer.

A.: De Heer die onze jeugd verblijdt.

P.: De Heer weze met U.

A.: Ook met U weze de Heer.

P.: Laten wij bidden:

God Onze Heer, toon ons steeds de weg die we doorheen het leven te volgen hebben. Geef dat we onze plicht als leider steeds klaar zouden mogen inzien, opdat wij van Vlaanderen zouden maken het Rijk van Uw Goddelijke Zoon. Help ons opdat we brandend van geestdrift, trouw en moedig onze dienst tot het einde zouden vervullen, door Kristus, onze Heer.

A.: Amen.

P.: Adjutorium nostrum in nomine Domine.

A.: Qui fecit coelum et terram.

P.: Domine, exaudi orationem meam.

A.: Et clamor meus ad te veniat.

P.: Dominus vobiscum.

A.: Et cum spiritu tuo.

P.: Oremus.

Benedic. Domine, haec insignia catholicae juventutis, ut quicumque haec gestaverint, numquam crucem timeant nec Evangelium erubescant, in horto Ecclesiae tuae sicut frumentum crescant, et omnia pro Te ac Tecum sustinentes, bonum certamen certantes, pacem tuam in tuo regno foveant, nutrient et confirmant, qui vivis et regnas in saecula saeculorum.

A.: Amen.

De groepsleider noemt dan de naam (of de namen indien er meerdere aspirant-leiders zijn) van diegene die zal aangesteld worden.

P.: De geestelijke Overheid wil U definitief aanstellen tot leider van onze Chirogroep. Wilt gij deze taak uit vrije wil aanvaarden?

L.: Ik aanvaard.

P.: Kent ge de verplichtingen die het leiderschap U oplegt ?

— Uw leven in dienst te stellen van Kristus, door uw jongens.

— Geen werk hoe zwaar en lastig ook mag U afschrikken.

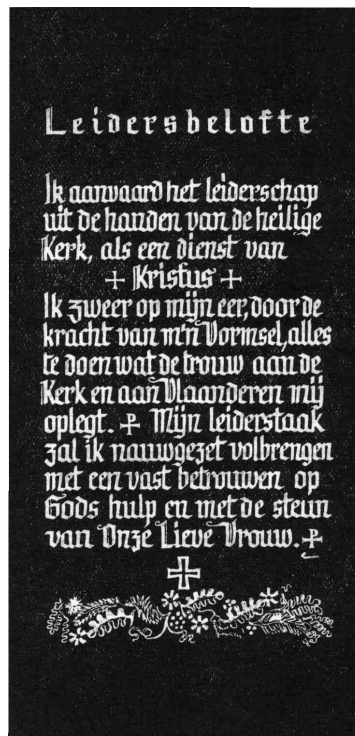
— Gij moet kunnen gehoorzamen aan de bevelen van diegenen die boven U aangesteld zijn.

— Gij moet voor uw jongens bidden, offeren en werken. Gij moet beseffen dat uw leiderschap verder reikt dan uw eigen afdeling en groep. Doch dat uw gehele leven erdoor moet gekenmerkt worden tot in uw werkkring toe.

— Aanvaardt gij deze verplichtingen?

L.: Ja, ik aanvaard.

P.: Leg dan uw hand op de Groepsbanier. Wees U bewust van de ernst van het ogenblik. Weet dat de woorden die ge zult uitspreken geen ijdele woorden zijn doch dat gij daardoor Uw leiderstrouw verpandt.

P.: Wij stellen U aan tot leider. Aanvaard deze leiderskoord. Zij weze voor U de voortdurende herinnering aan uw plicht en voor Uw jongens het teken dat ze steeds op U kunnen rekenen.

De priester hangt de leiderskoord om. Daarna knielt de leider om de persoonlijke zegen van de priester te ontvangen. Hij keert zich daarna tot de groepsleider die hem de hand drukt en het leidersbeloftekenteken op de borst speldt.

Wanneer er verschillende leiders aangesteld worden, dan gebeurt het stellen der vragen en de belofte met aanstelling van elke leider afzonderlijk om de beurt, volgens de leeftijd der aan te stellen leiders.

Wanneer dit alles gebeurd is, keert de priester zich naar het altaar. Allen zingen het **Beloftelied** ofwel het lied « **Pinkstergloed** ».

Hierna stelt de priester het Allerheiligste ter aanbedding uit, waarna het Tantum Ergo volgt en de zegen gegeven wordt.

Nadien, buiten de kerk, zingen de jongens in een stijlvolle formatie het lied « **Ja leider** » waarna een woordje van de groepsleider en een hartelijke toejuiching vanwege de jongens en de leiders.

Hoogdagen in de chiro.

* 320 —

Op de Hoogdagen van het Kerkelijk jaar wordt er in de groep gewoonlijk geen bijeenkomst gehouden. Het is immers best dat zij in familiekring gevierd worden. Natuurlijk gebeurt dit niet altijd, en zijn er groepen die er goed aan doen op deze dagen 'n vrije bijeenkomst te houden.

Er zijn echter verschillende Hoogdagen, die ook in onze jeugdgroep niet onopgemerkt mogen voorbijgaan. Er zijn er zelfs bij die wij uit de aard zelf van onze jeugdwerking, ook « onze » Hoogdagen mogen noemen.

Deze dagen moeten reeds van weken tevoren in onze groep aangekondigd en voorbereid worden. Vele mogelijkheden zijn er om elk van deze « Hoogdagen » in 'n eigen sfeer en met bijzondere zorg te vieren. Hier geven we enkel melding van de onveranderlijke feesten die we elk jaar in onze groep met de nodige jongensachtige praal en plechtigheid kunnen en moeten vieren:

* 321 — **KERSTMIS**

Het Feest van de Menswording, van de komst van Kristus tussen de mensen. Hij brengt ons Zijn genade.

Gebruiken:

- Adventskrans ter voorbereiding.
- Kerststalletjes in de groep en thuis.
- Kersttocht en Middernachtmis.
- Driekoningenstoet.
- Belofteviering van de Burchtknapen.

* 322 — PASEN

Het feest der feesten. Ook in de Chiro HET hoogfeest van het jaar, omdat dit het feest is van ons Kristen-zijn. Het is de viering van Kristus' triomf en Zijn overwinning in ons. De groep houdt zijn gezamenlijke Paaskommunie.

Gebruiken:

- Kruisviering in de Vasten.
- Kalvarieberg-uitbeelding.
- Paasmaal.
- Paasaktie.
- Paasmars en Paastornooi.
- Belofteviering van de Knapen.

* 323 — PINKSTEREN

Het Feest van de Zending van de Heilige Geest, de Heiligmaker. Het is daarom juist het Feest van onze Vormselzending. Voor de Leiders en voor de Kerels vooral een betekenisvol feest.

Gebruiken:

- Meeleven met Noveen van de H. Geest.
- Viering van de Pinkstereed van de Kerel.

* 324 — MEIMAAND

De maand die toegewijd is aan de Burchtgravinne, de Koningin van **Chirojeugd**.

Gebruiken:

- Meikapelletjes maken en uithangen.
- Versieren van het Lieve Vrouwebeeld.
- Meivaart.

* 325 — GULDENSPOREN - 11 Juli

De Hoogdag van ons Vlaams-zijn. Deze dag herdenkt niet alleen de Slag der Gulden Sporen, maar wil onze eigen volkse adel en onze taak in Vlaanderen beklemtonen.

Gebruiken:

- Guldensporenviering in de groep of samen met de andere groepen van de parochie.

* 326 — KRISTUS KONINGFEEST

Het Feest van de Koning der Koningen. Hoogdag voor alle Katholieke-Aktie-groepen. Dit feest, is samen met het Paasfeest, ook de grote Hoogdag in de CHIRO.

Gebruiken:

- Jeugdhulde in de parochie.
- Feestavond voor de ouders.
- Kristus Koningwake in de groep.
- Chiromale.

Levensstijl.

* 330 —

Alle stijlelingen, het stileren van houdingen, gebaren, activiteiten, vormen en gewoonten hebben tot doel, niet enkel een geest van ontvankelijkheid en van actieve, edelmoedige zelfgave te ontwikkelen. Zij beogen niet minder een schone en verfijnde levensstijl bij de jongen en bij de leider te ontwikkelen.

De grote lijnen van deze levensstijl, die van binnen uit moet groeien met de hulp van uiterlijke middelen werden voor de leiders en ook voor de Kerels klaar en duidelijk vastgelegd.

* 331 — De « **LEVENSSTIJL VAN DE LEIDER** » is een richtsnoer dat niet alleen het gewone leven van de jonge man (punt één), maar eveneens de levensgewoonten, door het leiderschap opgelegd, uitstippelt:

1. Levensstijl is de schoonste taal. De leider is 'n levende Kerelskeure.
2. Verantwoordelijkheidsbesef is een groot woord voor kleine dingen. De leider is minstens vijftien minuten vóór de jongens op elke bijeenkomst.
3. Een bijeenkomst heeft méér sukses naarmate de voorbereiding degelijk geweest is. Alles wordt schriftelijk in een werkboek voorbereid.
4. Wij zijn de helpers van de ouders. Kontakt is noodzakelijk. De leider doet minstens één huisbezoek per maand.
5. Orde en netheid zijn leiderswetten. Elke week wordt door de leider in het heem gewerkt. Ook het vuilste werk moet gedaan worden.
6. De jongens zijn het waard in beschaafde taal aangesproken te worden.
7. De wekelijkse Leiderskring is de ziel van de werking. Altijd stipt aanwezig zijn. Bij belet de groepsleider vooraf verwittigen.
8. Leidersvorming is de rijkdom van de werking. Sektor- en gewestverwezenlijkingen niet verwaarlozen.
9. De leider bouwt aan zijn persoonlijkheid. Minstens om de drie maand 'n studieboek of een boek van vormende waarde lezen.

* 332 — De «**KERELSKEURE**» is de naam voor de samenvatting van de levensstijl van de **Kerel**.

1. KEREL word je niet geboren. Je moet jezelf daartoe vormen.
2. Het staat je niet vrij te komen wanneer het je lust. Elke zondag, vanaf de groet aan de banier tot na het avondgebed sta je in DIENST. Kom nooit te laat, het is 'n onbeleefdheid. Blijf niet weg wanneer er ergens iets te doen is dat je beter bevalt.
3. Draag je UNIFORM, keurig zoals voorgeschreven. Enkel mits toelating van je leider rook je in uniform en kom je in uniform in 'n herberg.
4. Spel is TRAINING. Speel kranig en kameraadschappelijk. Beheers je in woord en daad. Koppigheid, opvliegendheid en schelden zijn de kenmerken van de zwakkeling.
5. Je aantreden weze geen karikatuur - je marcheren geen bespotting. Wees voldoende TROTS om KRANIG te marcheren. Elk gegeven bevel van je leider of vendelleider voer je korrek uit.
6. Draag je burgerkenteken altijd en overal. Het verplicht je uit te komen voor je OVERTUIGING en deel te nemen aan de georganizeerde Katolieke Aktie op school of werk.
7. Je houding wil overal getuigen van VOLKSE ADEL. Praat niet over meisjes dan op ernstige wijze en als het nodig is. Wees tegenover hen voornaam. Zoek geen vroegtijdige of banale omgang.
8. Wil je steeds beheersen,, wees daarom SOBER in voeding en drank. Ga enkel naar een film kijken als het de moeite waard is, bezoek geen dansgelegenheden en kom zelden in herbergen.

9. Je staat in dienst van de GEMEENSCHAP. Dus is ieder Kerel voor jou 'n kameraad.
10. Voor elk GEBED treed je aan, kranig en voornaam.

* 333 — De « **WET VAN DE TROUW** »

is een vorm van elementaire levensstijl van de **Knaap** op het gebied van z'n gebedsleven en op het gebied van zijn afdelingsleven:

1. Trouw aan het wachtwoord.
2. Regelmatige Biecht.
3. Wekelijkse Kommunie.
4. Dagelijkse Morgenopdracht.
5. 's Morgens en 's avonds drie weesgegroetjes.
6. Regelmatig naar de Afdeling komen.
7. Kenteken altijd dragen.
8. Uniform altijd verzorgd dragen.
9. Altijd dapper meespelen.
10. Door te vertellen over de Chiro, andere jongens meekrijgen.